

YEAR/LETO 5

SEPTEMBER, 1975

No./ŠTEV. 17

SLOVENSKI OKTET

PETI ČASTNI ČLAN TRIGLAVA

V Sydneju, kjer je tudi kultura dobila svoj rezervat pod dragocenimi školjkami sydneyeke opere in je dostopna samo redkim, smo tudi mi ki ne pripadamo zgornjim 0,003% avstralske družbe, mi "zidarji iz Renč, mizarji šentviški, Solkanci...šoto vozeči Ižanci" dobili priliko da se naužijemo lepoti iz prvega vira. In poleg tega še iz domačega.

Mislim da večina sydneyeckih Slovencev ni mogla popolnoma dojeti bogastva, ki se je nenadoma vsulo nadnje v soboto, štiri najstega junija. Morda nekoliko bolj v nedeljo pri maši in v pondeljek, šestnajstega junija A.D. 1975.

Med nami je bil naš oktet, ki ima za seboj že več kot dva tisoč nastopov v vseh deželah sveta, med katerimi je bila Avstralija petindvajseta.

Ne bom ponavljal strokovnih ocen — to ni moja naloga, za to so poklicani drugi. Želim samo brez čitalniškega naravnega navdušenja in tehniško hladno opozoriti na dejstvo, ki še mnogim avstralskim Slovencem ni prodrlo v globino njihove zavesti: da so namreč na svetu dobrine ki jih ni mogoče kupiti z nobenim denarjem in ki pripadajo vsem ljudem dobre volje. In to je med drugimi tudi glasba, prečiščena in poplemenitena oblika izražanja človeške duševnosti v najbolj občutljivi in zahtevni obliki. Mislim da je prva med prvimi ravno pesem. Tu pa smo mi bogati, ja, zelo bogati.

Slovenski oktet med ogledom opere v Sydneju

Spominjam se na besede pok. direktorja klasične gimnazije v Ljubljani, prof. Marka Bajuka — pustimo ob strani politične asocijacije povezane z njegovim imenom — ki je bil eden največjih domačih pevcev in glasbenikov. Dejal je: "Človeško grlo je najobčutljivejši in najlepši instrument. Z nobenim drugim ni mogoče tako izraziti svojih čustev".

Res je tako. In pri Slovenskem oktetu je to dejstvo najbolj razvidno. Njihovo dognano in občuteno tudi najzahtevnejših skladb več kot potrjuje izrečeno trditev.

GLASILO

TRIGLAVA — SYDNEY

PLANICE —

WOLLONGONG

JADRANA —

MELBOURNE

SLOVENCEM ŠIROM AVSTRALIJE

Dragi rojaki,

Uspešno gostovanje slovenskega oktetja je zdaj za nami, vendar nam v srečih še zmeraj odmevajo lepe pesmi, ki so nam jih tolkokrat zapeli.

V čast nama je bilo, da sva spremljala znamenite pevce med gostovanjem in v čast nama je bila tudi družba vašega odbora in vašega člansства.

V najinem imenu in v imenu Slovenskega oktetja se vam vsem prisrečno zahvaljujeva za gostoljubnost, sodelovanje, čas in radodarnost, ki ste jih posvetili v uspeh gostovanja.

Nazvlic kratkemu času za priprave in določene ovire ter zamude, ki so nam jih naprtili nekateri nezadovoljni in kratkovidni rojaki, je gostovanje imelo obojestranski uspeh — mislimo umetniški in delno tudi finančni.

Pevci so gostovali, kakor je bilo namenjeno in še več. Obiskali so tudi slovenska cerkvena središča, novo ustanovljena društva v Sydneju in Melbournu ter peli po radiu. Oba canberška koncerta sta bila v celoti posneta za ABC, peli so na etničnih oddajah (slovenska ura) v Melbournu in Sydneju, dobili kratek prikaz na melbournškem THIS DAY TONIGHT in ABC 2 jih je za 20 minut prenašal po celi Avstraliji.

Povsod smo jih predstavili kot Slovence in Jugoslovane in so razen v Canberri, že zavolj znanih spletkarjen, povsod združevali vsa društva in predstavljal ves slovenski živelj.

Vsa slovenska društva v Sydneju in Melbournu so sprejela Oktet kot nosilce slovenske glasbene kulture in jih skupno pogostiila in počastila. S tem so dokazala zrelost in demokratičnost slovenskega življa v Avstraliji, pa tudi potrebno strpnost, ki je odlika samo omikanega naroda.

Publika na prvem koncertu v Canberri in pa na koncertu v Hobartu je bila vsaj 70% avstralska. Oktet je pel v prisotnosti visokih vladnih in umetniških osebnosti. Uspešni koncerti z avstralsko publiko so bili tudi v Melbournu in Sydneju.

Ocena oktetovega petja je bila zelo laskava na ABC v Canberri in Sydneju in prav tako v Canberra Times, Hobart Mercury in pa v Melbourne Herald. Vsi so predstavili nastope kot izredno mojstrovino in visoko umetniško doživetje.

Največ poslušalcev pa je seveda Oktet imel med našimi rojaki v Melbournu in Sydneju, kjer so bili tudi zelo lepo pogoščeni in obdarjeni od društev.

Kar se pa tiče pogostitve in finančnega prispevka, se je majhno sloven-

RADIO ETHNIC AUSTRALIA

2 EA Sydney (800 kHz) — v slovenščini vsak četrti dan od 7h do 8h.

zvečer.

3 EA Melbourne (1120 kHz) v slovenščini vsak ponedeljek od 7h do 8h zvečer.

Kje je v Avstraliji zbor ki bi bil enak našemu Oktetu? Ki bi pel kot zvonovi, kot slavci v primorskih gmajnah in kot šumense jezer in morja, ki bi znal neopazno preiti iz slovenskega okvira v jugoslovanski prostor in zapeti hrvaško ali makedonsko pesem celo bolje kot pa bi jo zmogel — po besedah Hrvat in Makedonca samega, domači, hrvatski ali makedonski zbor?

Pa to še ni vse. Kje je zbor ki bi zmogel preiti še eno mejo tisto, katero je najtežje prestopiti človeku ne da bi pri tem izgubil nekaj svoje samoniklosti, mejo ki jo je začrnil naravni razvoj med narodi sveta in zapeti pesem tujih narodov kot bi bili pevci zrasli med njimi in iz njih.

Italijanska "La Montanara" je bila piemantska do najvišje mere in "Go down Moses!" je bila zares prava črnska duhovna pesem in ne morda samo uspešna reprodukcija. Bila je doživljata kot jo more doživljati le narod ki je bil tudi sam dolgo časa le narod črncev.

Poleg strokovne, je prav vtem največja vrednost našega okteta: Najširja internacionalnost, ne da bi tri tem izgubili le trohico narodne značilnosti. Dokaz da je razumevanje med narodi možno, ne da bi bilo treba zato človeka pretvoriti v brezoblično potrošnisko ali pa uniformirano maso.

Težavne renesančne kompozicije srednjeevropskega palestrine, našega Gallusa, začenši z "Libertas animi", so bile prav tako brezhibno izvajane. Škoda da ni bila vključena tudi v angleško govorečem svetu zelo poznana skladba "Venite, adoremus!" Madrigale so pevci peli brez spremljave. Globok vtis je napravil Čajkovskega "Oče naš" v stari slovenščini izpred tisoč let, iz dobe ko vsi današnji svetovni jeziki še rojeni niso bili.

Priznanje je treba dati vodstvu naših klubov za težavno organizacijo turneje.

Pomanjkljivosti pa bi bile: Tujim gostom bi morali na nevsi-ljiv način nekoliko obširnejše razložiti zgodovinsko ozadje in morda tudi del besedila. Kratek komentar in prevod besedila najznačilnejših pesmi bi zadostoval.

Sicer akustična, a nezakurjena dvorana v soboto ni prispevala k toplemu občutju. Škoda da ni bila bolj polna.

Pogrešali smo tudi najvidnejšega predstavnika naše glasbe v Avstraliji.

Vse priznanje našim pevcom! Posebno pa še zato ker se niso vprašali ali se jim splača priti v Avstralijo in so nam peli zastonj. To je dokaz da so še odporni proti poskusom komercializacije kulture.

Dragi prijatelji! Želeli bi vas slišat v operi, kjer bi z ozirom na svojo vrednost sicer morali nastopiti. Vendar tudi tako je bilo lepo. Dali ste nam več kot pa vam moremo nuditi mi, avstralski Slovenci. Ostanite še dolgo časa naši pojoci ambasadorji!

Ing. Ivan ŽIGON.

(Nadaljevanje s 1. strani)

sko društvo v Hobartu najbolje iz-kazalo, če se upošteva njih malošte-vilnost.

Najbolj razveseljiv del turneje pa je bilo skupno sodelovanje vseh društev (razen v Canberri). Vsem je šlo za lepo petje in pa predstavitev slovenske kulture našim avstralskim so-sedom. Nekateri posamezniki so se tudi izredno izkazali z gostoljubno-stjo, ki je prevzela del stroškov. Ok-tet je rade volje sprejel povabilo, da poje pri bogoslužju v slovenskih cerkvah v Sydneu in Melbournu.

Tudi niso odšli pevci iz Avstralije praznih rok: ne da so društva se samo držala prvotnih pogojev turneje, nego so še posebej prispevala ves iz-kupiček in še več včasih.

Razen končnih potnih obračunov, ki jih še pričakujemo, smo poplačali vse račune in tudi pevcem dode-lili pošten honorar za njih izreden dvotedenski trud. Sama si nisva vzela nobenega plačila, ampak nekaj še zraven priložila. Naše plačilo je bila čast spremljati tako znamenito sku-pino.

Še enkrat torej hvala za sodelovanje in trud,
S prijateljskimi pozdravi,
Bert Pribac **Franci Bresnik**

SLOVENSKI RADIO

V nedeljo 20. julija 1975 je bila na radijski postaji 2EA v Sydneu prva slovenska oddaja. Trajala je dve uri — dve uri veselja in novega upanja predvsem za starejše in osamele ro-jake, ki se le bolj težko znajdejo v novi domovini. Oddaja ni bila kulturna umetnost, ker so jo pripravili pre-prosti rojaki, je pa imela zato toliko več srca in slovenske topline.

NARODNOST NE ZAVISI OD ŠTEVILA

Že štiri mesece, se v naše veliko veselje, oglaša v Sydneyu Radio 2EA v slovenščini. Spočetka je bilo to prijetno presene-čenje na mesečne razdalje, zdaj pa vsak četrti dan in to zvečer in zjutraj. Podobne oddaje imajo tudi rojaki v Melbourne, a o tem drugič. Sicer pa velja v glavnem isto za Melbourne, kar namearjamo povedati za Sydney.

"Ko se zahvaljujemo luči za njeno svetlobo, nikoli ne mislimo na roko, ki jo drži", je zapisal modri mislec. In je res tako!

Sedeč pri radijskem sprejemniku, poln navdušenja in veselja nad slovensko besedo in pesmijo, ki prihaja v twojo samoto preko etra, ti pač ne more nihče zameriti, če si prezrl majhno skupino mladih in mlajših idealistov, ki nepretrgoma delajo za to, da bi bilo tebi in tebi podobnim lepše, da bi zaorela slovenska pesem tudi preko petega kontinenta, da bi naš narod, če bi mu bilo že tako usojeno — na petem kontinentu večno umiral in nikdar umrl.

Zaradi idealizma, predvsem pa zaradi nesebične požrtvovalnosti in vstrajnosti, bi morali tem pionirjem slovenskega radia v Avstraliji pomagati z vsemi silami; in to vsi, brez izjene — začenši z menoj in teboj, z nami vsemi, ki radio poslušamo in se veselimo slovenskih oddaj, preko diplomatskih predstavnikov naše domovine v Avstraliji, pa vse tja do Slovenske izse-ljenske matice v Ljubljani, slovenske vlade in slovenskih kultur-nih ustanov: prav do korenin našega v lepotu slovenske kulture zasesanega naroda. Potrebna je kulturna mobilizacija nas vseh! Slovenske oddaje je treba ohraniti in še razširiti. Priliko imamo, treba jo je ležgrabiti. Koncem januarja bo prešlo vodstvo Radia 2EA v roke narodnostnih skupin. Bomo pri tem udeleženi tudi mi? Bomo tudi mi odločali o programih in oddajah ali pa bomo morali biti zadovoljni z "drobtinami z bogatinove mize"!

Slovenci, kdo in kjer koli smo: pred seboj imamo veliko in odgovorno odločitev, ki jo moramo napraviti vsak sam in vsi skupno: BO ALI NE BO SLOVENSKI RADIO, ne danes ali jutri — bo li po 31. januarju 1976, bo li, ko bodo naši otroci zibali svoje vnuke?!

Če bi mogel, bi na vsak radijski sprejemnik v naših domovih privil bakreno ploščico z graviranimi imeni naših prvih radijskih pionirjev: imena ljudi, ki so in še delajo za skupnost in to v svojem prostem času in ob svojem denarju. S takimi člani narod ne more umirati, kaj še le umreti! Ker pa teh "ploščic" žal ne moremo narediti, je prav, da vsaj tu, v vednost potomstvu zapišemo njihova imena: Milena in Miran Špicar, Boro Šedelbauer, Miriam Jakšetič, Lynette Šedelbauer, Mariza in Milan Ličan, Anica in Frank Stare, Ivica in Peter Krope ter Danica in Jože Petrič.

Vsem tem, pa tudi mnogim drugim, ki pomagajo držati lučko slovenskega radia, prisrčna hvala. Delajte še naprej tako. Na tisoče majhnih in skromnih ljudi vam je za vse res iz srca hval-ježnih in marsikatera solza miline in srečnega spomina, ki spolzi po nagubanih licih, je vašemu delu dragocenje plačilo, kot najlepši biser: ta solza je solza prave slovenske ljubezni.

V imenu vseh, ki nas s svojimi oddajami osrečujete:

Ko-ordinator slov. oddaj.

dič turistov je potovala po Jugoslaviji, Italiji in drugih krajih Ev-rope, pri čemer ji je zelo prav prišlo znanje angleščine, ki si ga je pridobila v Avstraliji.

Doma se je tudi poročila. Skupno z možem in hčerko Natiko, se je vrnila v Avstralijo, kjer je budno zasledovala življenje Avstralcev in Slovencev. V Avstraliji je dobila še hčerko Majo in si z možem uredila prijeten dom v Cabramatti.

Radio ji ni nekaj tujega, ker je pri njem delala že v domovini in sicer v Slovenskem Primorju, prav tako si je pridobila tudi dovolj sa-mozavesti in izkustva v javnem na-

stopanju, ko je bila turistični vodič. Letos v maju je postala Secretary Triglav Pty. Limited. Ko so pričele poskusne oddaje na Radiu 2EA v Sydneyu, je postala napovedovalka in namestnica koordinatorja slovenskih oddaj.

Slovenci, posebno pa člani Triglava smo bili zelo veseli, ko smo iz-vedeli, da je minister dr. M. Cass imenoval njo v odbor za koordinacijo radijskih postaj za etnične skupine v Avstraliji.

Gospoj Mileni na imenovanju is-kreno častitamo. Prepričani smo, da bo nas in druge jezikovne skupine iz Jugoslavije dostojo zastopala

PRIHRANITE NA POŠTNINI

Kot veste, stane poštna znamka za pismo zdaj že kar 18c, kar se ob času, kot so božični prazniki in novo leto precej pozna. Da bi voda vsaj nekoliko pomirila ljudsko nejevoljo, je pristala na pritisk javnega mnenja na to, da bo poštnina za praznična voščila (pisma morajo biti oddana na pošto v novemburu ali decembru) delno znižana, vsekakor pa še vedno previsoka za večino naših žepov.

Če bi radi prihranili na poštnini, pa vseeno voščili prija-teljem božične praznike in srečo v prihodnjem letu, se poslužite našega *Triglava*.

V *Triglavu* bomo objavili vaše ime in naslov (širina 5cmx2cm) pod skupnim besedilom voščila za \$2.00 ali pa voščilo z vašim besedilom in imenom ter naslovom (5cm x 4cm) za \$5.00.

Voščila morajo biti na uredništvu vsaj do 20. novembra. Naročilu morate priložiti denar.

— ● —

Prosimo vse dopisnike in klube, da pošljete snov za praznično številko *Triglava* vsaj do 15. novembra. Časopis boste pre-jeli v prvih dneh meseca decembra.

Uredništvo.

NOVICE IN ZANIMIVOSTI DOMOVINE

DOMOVINO JE OBISKALO OKROG DVANAJST TISOČ ROJAKOV

Tudi letos, kot vsako leto, so obiskali Slovenijo mnogi izseljenci. Po oceni Slovenske izseljenske matice jih je bilo okrog 15.000, in sicer 12.000 iz Amerike, 1.300 iz Kanade, manj pa iz Avstralije in Evrope. Zanimivo je, da je letos prišlo na obisk v domovino vsaj 2000 rojakov več kot lani.

Glavna sezona, če lahko tako rečemo, je v treh poletnih mesecih. Rojaki ostajajo na domačih tleh različno dolgo, od dveh tednov do treh mesecev in celo dalj.

Na obisku v Sloveniji so bili predstavniki vseh večjih izseljenskih društev. Vsi si želijo sodelovanja na kulturnem področju. Iz stare domovine bi radi dobivali dramske tekste, navodila za plese, note narodnih pesmi, kroje za narodne noše in podobno. Izseljenska matica jim bo seveda rada ustregla, če bodo le na voljo sredstva. Tudi sicer se na matici vsak dan oglašajo naši rojaki in pripovedujejo svoje vtise, poravnajo naročnino za Rodno grudo, predvsem pa spregovorijo o težavah, ki jih tarejo. Če že drugače ne morejo, jim v Izseljenski matici lahko pomagajo vsaj s prijaznim nasvetom.

Tudi letos je Slovenska izseljenska matica pripravila posebne prireditve prav za izseljence. 3. julija so na RTV Ljubljana nastopili vsi njihovi ansamblji, ki so bili takrat v Sloveniji. 4. julija je bil v Škofji Loki že 20. izseljenski piknik, ki ga je obiskalo vse skupaj prek 20.000 ljudi. 19. julija sta bili dve izseljenski srečanji, v Kamniški Bistrici in v Lipici, 22. julija pa je bilo podobno srečanje na športnem letališču Rakičan pri Murski Soboti.

Med skupinami, ki so prihajale organizirano, je bila največja skupina Franka Tekavtza, ki je štela 400 rojakov. Ta skupina je v organizaciji agencije Globtour z avtobusi prepotovala vso Slovenijo. Povsod so jim pripravili prisrčen sprejem. Iz Kanade pa je prišla skupina 40 športnikov, nogometna reprezentanca ter ženska in moška odbojkarska reprezentanca. Tekme so odigrali v Ljubljani, Novem mestu, Ravnh, Rušah, v Kopru in Novi gorici. Omenimo naj še skupino otrok iz slovenske šole St. Catherines v Kanadi, ki so prišli na letovanje v Slovenijo. Prijetne dneve so preživeli na Srednjem vrhu pri Martuljku ter v Poreču. Počitnice so pri nas preživljali tudi otroci izseljencev iz evropskih dežel. Otroci, ki so bili v manjšem številu, so se vključili v skupine slovenskih otrok in tako dobra spoznali živo slovensko govorico.

Za drugo leto je Izseljenska matica povabila 45-članski mešani pevski zbor Zarja iz Clevelandu, ki bo imel štiri koncerte v raznih krajih Slovenije. Predsednik tega zabora, ki bo drugo leto praznoval že 60 let delovanja, je Andrew Turkman, dirigira pa njegova žena. Naš rojak je bil sicer rojen že v Ameriki, govori pa tako tekoče slovensko, da ga je veselje poslušati. Njegov oče je bil doma v Postojni, mati pa na Igu. Prvič je bil v Sloveniji leta 1951. Letos je v domovino svojega očeta prišel že trinajstič in pravi, da je napredek od takrat povsod več kot očiten. Si-

cer pa ima Andrew Turkman v predmestju Clevelandu trgovino, kjer prodajata z ženo razne predmete iz domovine: časopise, knjige, slovarje, ploščice podobno. V Clevelandu Slovenci niso najštevilnejša izseljenska skupina, so pa najbolj dejavnji. Tako imajo pet pevskih zborov in nekaj folklornih skupin. Tisti, ki so bili že rojeni v Ameriki, so, potem ko pr-

vič pridejo v Slovenijo, razočarani, ker tu še zdaleč ni takega zanimanja za narodno blago. Slovenska društva v Clevelandu si pridobivajo sredstva izključno s svojimi prireditvami. Ko je prvič prišel v Slovenijo, se je Andrew Turkman počutil kot doma. Pred tem si je vedno želel priti v Slovenijo, kjer so pogale korenine njegove družine...

ŠKOFJA LOKA FESTIVAL

Friday, 4th July proved to me that when the late President Kennedy called Irish migrants "wild geese" because of their mobility, he could have with even more emphasis applied it to Slovenes.

Spending a delightful day at this great festival attended by thousands, one encountered endless introductions from people from such distant places as Minnesota, Ohio, Montana, Vancouver, Toronto and Ottawa, besides our sister states of Australia and

In that contexts they had an inalienable right to discuss the pluses and minuses of Governments be they Ottawa, Washington or Canberra, where they were all taxpayers, feeling that they had made a meaningful contribution in the land of their adoption.

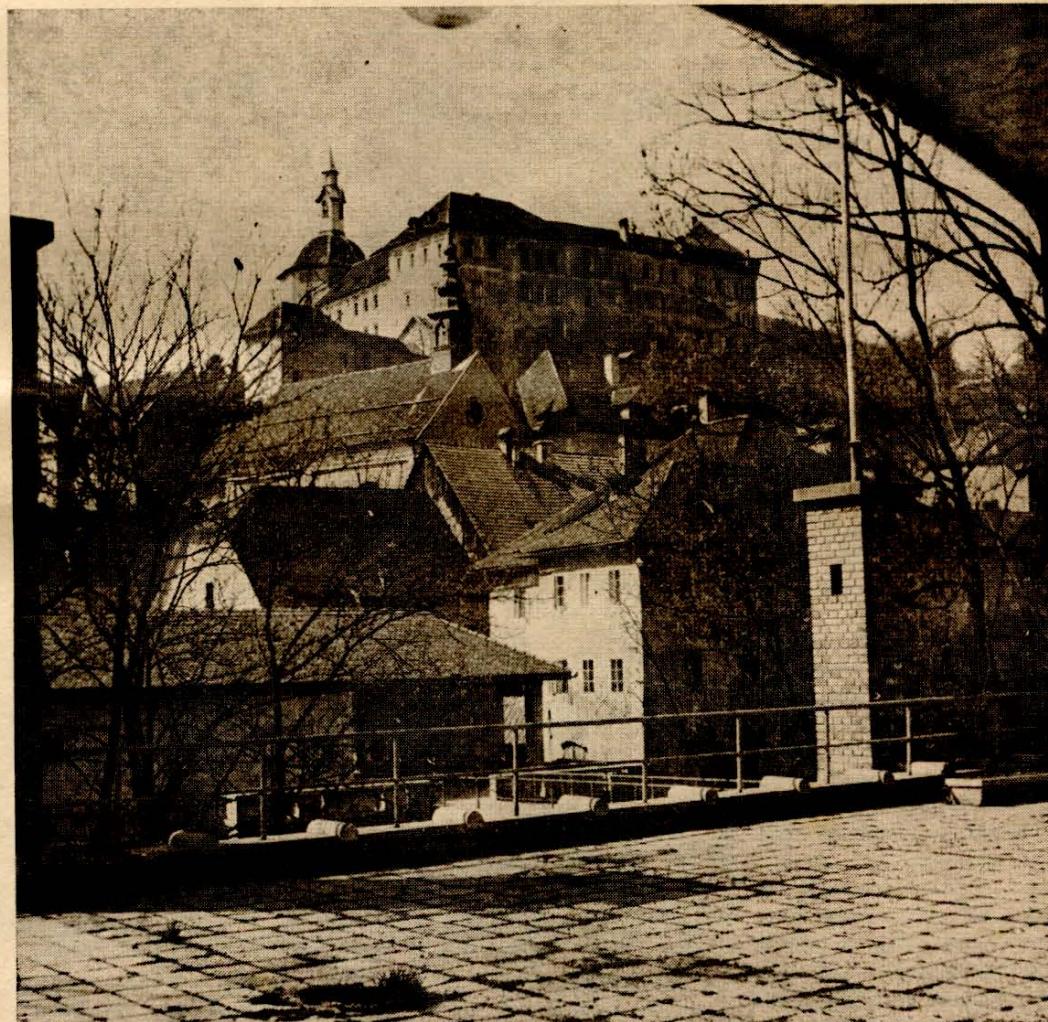
Some of the anecdotes about hardships in heavy industry with salty humour which I find a pleasing Slovenian characteristic, told in the North American context, found me

PIKNIK V ŠKOFJI LOKI

Na letošnjem pikniku slovenskih izseljencev se je zbraloprav posebno veliko ljudi. To je bil namreč 20. zaporedni piknik in zato še posebej skrbno pripravljen in organiziran.

Triglavčani smo bili tudi na tem pikniku lepo zastopani. Navzoče je v našem imenu pozdravil naš ustanovni član in direktor FRED MAVKO. Posebnost za nas, predvsem pa za druge navzoče rojake je bila navzočnost časnega člena Triglava, senatorja TONIJA MULVIHILLA, ki se je piknika udeležil kot poseben gost Slovenske izseljenske matice. Senator je bil povabljen v Jugoslavijo kot gost vlade in to v priznanje njegovi nesebični pomoči naseljencem iz Jugoslavije, predvsem Slovencem, za kar smo jugoslovaski vladi tudi mi zelo hvaležni.

Naš uradni zastopnik, Fred Mavko, je navzoče v Škofji Loki pozdravil tako:

Škofja Loka — kraj, kjer se že dvajset let srečujejo slovenski izseljenci.

New Zealand, all against a background of bright Slovene music.

I shared the pride of all Triglav Club members from Sydney when Fred Mavko walked up to the rostrum to convey fraternal greeting from the mother state of Australia to the vast gathering.

As one partook of the endless supply of good food and drink I looked for the ingredient that united this vast multitude and found the solution simple.

Whether it be the contribution they had made in the steel industry in Pittsburgh or on the Snowy Mountains Hydro scheme in Australia each person had done his best or might I say in the rugged Australian colloquialism worked his guts out often in climates much hotter than his original homeland.

a ready listener since so many such occurrences have been the lot of their counterparts in Australia. Usually on my overseas political missions I am under instruction from my Government however, on this occasion I was a free agent so I must ask Triglav Club to endorse my action in becoming a temporary patron of the Toronto Slovene XI when they downed a local side 2-1.

Perhaps the best postscript that I can give to this report is to simply quote Fred Mavko as he looked down at the happy crowd late in the day and with his hand on my shoulder, said: "Tony, we want all the world to mingle like this and then we will not have any atomic wars" — words, which I think every sane person would say amen to.

Senator Tony Mulvihill

DRAGI ROJAKI!

Srečnega se počutim, da vas lahko v imenu slovenskega kluba "Triglav" iz Sydneja pozdravim na današnjem dvajsetem izseljenskem pikniku, katerega tako veličastno in uspešno pripravila Slovenska izseljenska matica, skupno z običinskim odborom Škofja Loka.

Rad bi ob tej priliki povdaril kako velikega pomena so za nas tovrstne prireditve, ko se lahko zberemo iz raznih krajev sveta. Četudi imamo stalne medsebojne stike s sorodniki, prijatelji in Izseljensko matico v domovini, so ta osebna srečanja doživetje, katera je težko opisati. Vsekakor pa nam te manifestacije dajejo še trdnejšo voljo za združevanje v klubih, društvi in raznih organizacijah, za ohranitev našega jezika, kulture, skratka z željo po še boljši povezavi z rodno domovino, katera

nam daje s svojim vsestranskim napredkom vzhled in občudovanje.

Ob koncu bi se rad zahvalil in upam, da delim mnenje večine Slovencev v Avstraliji — Slovenski izseljenški matici za vsestransko pomoč, ki nam jo vedno nudi.

Naša zahvala velja tudi vsem drugim v domovini ki se nas kakorkoli spominjajo ali prihajajo med nas, bodisi kot posamezniki ali umetniške in zabavne glasbene skupine in nam prinašajo slovensko besedo in pesem. Vsi ti obiski nas v daljnji domovini še bolj združujejo in še bolj pozvezujejo z našo staro domovino.

NAJVEČ DEVIZ OD IZVOZA

BEOGRAD — Po še nepopolnih podatkih jugoslovanskega zveznega zavoda za statistiko so v prvih petih mesecih letos jugoslovanske banke ustvarile za 51 milijard 381 milijonov dinarjev deviz. Skupni odliv deviz je presegel njihov dotok za 9 milijard 298 milijonov din.

Največji dotok deviz je bil plačilo iz izvoza. Dosegel je vrednost 30 milijard dinarjev. Po neblagovni osnovi so banke dosegle devizni efekt v vrednosti 21 milijard dinarjev. Pri tem so posebnega pomena nakazila izseljencev in Jugoslovanov, zaposlenih v tujini. Ta nakazila so prinesla v prvih petih mesecih devizni blagajni 11 milijard din. Turizem je prinesel 3 milijarde 270 milijonov din.

OBVEZNO ZAVAROVANJE

BEOGRAD — Skupščini Jugoslavije so dostavili predlog za sprejem in osnutek zakona o obveznem zavarovanju v prometu. Menijo, da bo novi zakon dopolnil sedanji sistem obveznega zavarovanja v prometu v skladu z osnovami enotnega sistema zavarovanja, mednarodnimi obveznostmi Jugoslavije, načeli enotnega tržišča in potrebi zavarovalne prakse.

Osnovna načela novega zakona so zajeta v določilih, da morajo biti potniki, ki se vozijo s sredstvi javnega prometa, obvezno zavarovani pred posledicami nesreče. Lastniki motornih vozil in letal morajo biti obvezno zavarovani pred odgovornostjo za škodo, ki jo utripijo tretje osebe.

Prav tako bodo obvezno zavarovani potniki, ki se vozijo na letališču, v pristanišču in železniške postaje, kakor tudi turisti, ki jih prevažajo turistične in potovalne agencije. Zavarovani bodo tudi vsi delavci na poti v službo in iz nje.

PRAZNIK V LITOSTROJU

V teh dneh slavijo delovni ljudje Litostroja velik praznik — 25-letnico uvedbe samoupravljanja v svoji delovni organizaciji.

Svoj jubilej je delovni kolektiv Litostroja proslavil z velikim množičnim zborovanjem in odkritjem spomenika v tovarni v petek, 5. septembra. Litostroj je bil v vseh 28 letih svojega obstoja pomemben dejavnik ekonomskega in družbenega življenja Ljubljane.

LADJA STARA VEČ KOT 2000 LET

Hidroarheologi zavoda za varovanje kulturnih spomenikov iz Zagreba, so končali raziskavo potopljenih feničanskih ladje pri rtu Perna na Cresu. Sodijo, da je ladja stara več kot 2000 let.

ŠTEVILKE IZ SLOVENIJE

Stopnja gospodarske rasti v vojnem obdobju je bila v Jugoslaviji in v Sloveniji med najvišjimi na svetu. Proizvodnja elektroenergije v Sloveniji so, na primer, od leta 1947 do lani povečali za več kot enajstkrat, delavci v elektroindustrijskih organizacijah pa so lani prizvedli kar 382-krat več kot leta 1947. Proizvodnja v kemični industriji se je v tem obdobju povečala za več kot 33-krat, v kovinski za 13-krat, v živilski pa za več kot 12-krat. Podatek za odbote od 1952 do lani pa pove, da se je proizvodnja celotne industrijske proizvodnje v Sloveniji povečala za šestkrat.

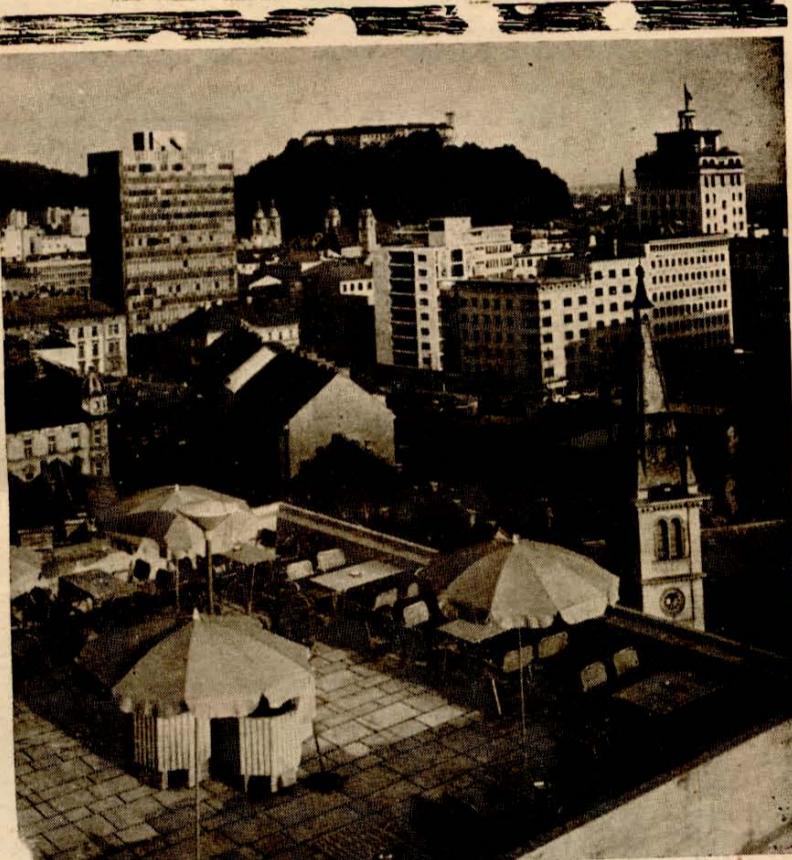
Kako zgovoren je, primer, podatek, da dandanes jugoslovanska industrija proizvede v manj kot mesecu dni več, kot je proizvedla v vsem letu 1939.

1947 so pridelali 404 tisoč stotov pšenice ali 13,7 na hektar, lani pa več kot milijon 618 tisoč stotov ali 35,3 na hektar. Dve leti po osvoboditvi je na njivah zraslo 3,555.612 stotov krompirja, lani pa že 52,4, pri govedu pa se je prirast 35 tisoč ton v letu 1954 povečal na 75 tisoč v letu 1974.

V letih 1953 do 1972 so nastala nova mesta in naselja, zgradili so 3600 kilometrov novih cest, 152.400 novih stanovanj, veliko število novih vrtcev, šol, kulturnih objektov, število zaposlenih se je povečalo od 267.000 leta 1952 na 654.000 v prvi polovici leta 1972, medtem ko nezaposlenosti praktično ni.

VEČJA ŽEJA

Če primerjamo, kakšni so bili Slovenci na primer leta 1954 in na

LJUBLJANA

V Sloveniji so leta 1957 naredili vsega skupaj 193 hladilnikov, lani pa več kot 443 tisoč. Leta 1959 je industrija pralnih strojev naredila pišček sedem tisoč kosov tega nepogrešljivega gospodinjskega pripomočka, lani pa petdesetkrat več, torej 350 tisoč. Velik skok so napravili tudi v proizvodnji telefonskih central, telefonskih aparativ, televizijskih sprejemnikov, tovornjakov, jekla, premoga, aluminija, kmetijskih strojev in drugega industrijskega blaga.

V primerjavi z letom 1947 je industrija pohištva lani povečala proizvodnjo stanovanjskih garnitur za več kot 87-krat. Lani je naredila za domač in tuji trg 157 tisoč kosov garnitur pohištva.

OSEMKRATNO POVEČANJE

Velik napredek je bil dosežen tudi v kmetijski proizvodnji. V družbenem sektorju se je od leta 1955 do predlaskim kmetijska proizvodnja povečala za več kot osemkrat, v zasebnem pa za 1,23 krat. Leta

primer lani, lahko ugotovimo, da so sedaj mnogo bolj žejni. Prodaja piva leta 1954 je znašala 64.222 hektolitrov, lani pa 306.076 hektolitrov, kar je več kot šestkratno povečanje. Pred enaindvajsetimi leti so prodali 43.434 hektolitrov slatin, lani pa 146.282 hektolitrov. Prodaja sokov v istem obdobju se je povečala za skoraj devetkrat — od 1692 hektolitrov na več kot 14.000.

No, nekaj od teh velikanskih kolčin pijače so popili tudi inozemci. Število prihodov potnikov na jugoslovansko mejo leta 1963 je znašalo nekaj več kot tri milijone in pol, lani pa se je ta množica povečala za več kot devetkrat, saj so morali cariniki in organi obmejne milice vtisniti pečat skoraj 32,2 milijona potnikom, ki so prišli v Jugoslavijo.

Leta 1948 so turistične organizacije in zasebniki zabeležili 1,163.000 nočitev, lani pa že 6,129.000, kar je 5,527-krat več. Število nočitev domačih gostov se je v tem obdobju povečalo za 3,16-krat. —

Zanimiv je pregled, kako se je v Sloveniji razvijala trgovina na drobno. Leta 1954 je bilo prodanih več kot 55.000 ton kruha, predlanskim pa več kot 125.000 ton. Pred 21 leti so trgovine na drobno prodale 18.415 ton svežega mesa, predlanskim pa skoraj za trikrat več. Svežega mleka so leta 1954 popili 18.251.000 litrov, predlanskim pa skoraj štirikrat več.

Zadnja leta dajo tudi mnogo več na modo: leta 1954 so trgovine na drobno prodale 40.000 kosov moških oblek, predlanskim pa že 177.000, število prodane obutve pa se je povečalo od 1,207.000 kosov na 5,211.000 kosov. K. trgovini na drobno spada tudi prodaja osebnih avtomobilov.

Da so Slovenci dosegli in tudi preživeli pravi avtomobilski boom, prav gotovo navaja podatek o številu registriranih osebnih avtomobilov: leta 1954 je bilo registriranih 2898 železnih konjičkov, lani pa točno 251.110, kar je 86-krat več. Povprečna letna stopnja rasti števila registriranih avtomobilov v 20-letnem obdobju je znašala 23,7 odstotka, kar pomeni, da se je na vseh 100 osebnih avtomobilov vsakega leto priključilo še 23 novih avtomobilov.

Medtem ko je bilo v šolskem letu 1955/56 le 6151 študentov visokih šol, jih je bilo lani že 15.551. Tako skokito ali celo še bolj je naraščalo tudi število dijakov in učencev na poklicnih srednjih šolah in gimnazijah. Sicer pa je bilo diplomantov višjih in visokih šol leta 1947 156, predlanskim pa 3306. Vsega skupaj je na višjih in visokih šolah v Sloveniji od osvoboditve do konca lanskega leta diplomiralo kar 38.468 diplomantov. Medtem ko je prvo leto po osvoboditvi doktoriralo 16 doktorjev znanosti, pa je lani dobilo tudi naslov 105 občanov. Sicer pa so visoke šole od leta 1945 do 1974 podelile doktorski naslov kar 858 občanom.

VEČJA RAZGLEDANOST

Sedaj posvečajo tudi mnogo več časa naši razgledanosti, kulturi in sploh so Slovenci mnogo bolj na tekočem z dogajanjem doma in po svetu kot v letih, ko smo šele začeli graditi temelje vsega tega. Prvo leto po vojni je bilo v Sloveniji 33.875 radijskih naročnikov, lani pa 434.693, število televizijskih naročnikov se je od leta 1960, ko jih je bilo 3444, do lani povečalo skoraj za stokrat, saj jih je bilo ob koncu lanskega leta 341.326. Tudi filme si mnogo bolj pogosto ogledujejo, kot pred leti. Leta 1946 so v Sloveniji prodali 5654 kinematografskih vstopnic, leta 1960 pa 170.189. Ko pa je prišla televizija, se je število obiskovalcev kinematografskih predstav začelo zmanjševati in tako so jih predlanskim zabeležili samo nekaj več kot 9000, preostali ljubitelji filmov se zadovoljijo s filmsko predstavo na malém ekranu. Mnogo več tudi berejo: leta 1950 so natiskali 2888 knjig in brošur, predlanskim pa 6380. Skupna naklada knjig in brošur od leta 1950 do 1973 znaša več kot 107.000.

Številke pričajo, da so Slovenci v primerjavi s predvojno Jugoslavijo in s povojnim obdobjem ne samo dvakrat ali trikrat bogatejši — statistiki na mnogih področjih beležijo tudi petkratnike, desetkratnike in več.

ŠTEVILČNOST MANJŠIN JE NEPOMEMBNA

ŽENEVA — V Ženevi se je začelo delo podkomisije za preprečevanje diskriminacije in zaščite manjšin, ki deluje v okviru komisije za človekove pravice. Na dnevnem redu je tudi zelo pomembno vprašanje o pravicah etničnih, jezikovnih in verskih manjšin. Razprava je pokazala, da je to vprašanje aktualno v vseh delih sveta.

Avstrijski strokovnjak Erik Nettel je vztrajal, da je štetje slovenske in hrvatske manjšine v Avstriji nujno, da bi ugotovili, kako velike so in kolikšno je ozemlje, na katerem živijo. To naj bi bilo, po njegovih besedah, osnova za morebitne prihodnje ukrepe avstrijske vlade v zvezi z manjšinami.

Predsednik podkomisije prof. Copotri iz Italije je izjavil, da je "štivilčna moč" manjšin popolnoma nepomembna za uredničevanje njihovih pravic, kar pomeni, da je treba pravice izpolniti ne glede na število pripadnikov manjšin.

PRVI AVTOMOBIL IZ ŠEMPETRA

NOVA GORICA — Iz nove tovarne avtomobilov "Cimos" v Šempetu so te dni prišli v prodajo prvi avtomobili. Nova tovarna naj bi približno 12.000 kvadratnih metrih površine zmogla letno proizvodnja 15.000 vozil. Po končani tretji, dokončni fazi gradnje, pa celo 35.000 vozil letno.

VEČ ZAPOSLENIH V JUGOSLAVIJI

Konec ulija je bilo v družbenem sektorju v Jugoslaviji zaposlenih približno 4,952.800 občanov. V primerjavi s sedmimi meseci lani se je število zaposlenih povečalo za 5,4 odstotka.

V gospodarski dejavnosti je zaposlenost narasla za 5,5 odstotka, drugie pa za 4,8 odstotka. Poprečno število zaposlenih v gospodarstvu je 3,781.000, v negospodarstvu pa 811.200.

NOV IZVIR V ROGAŠKI

KOSTRIVNICA — Ob zadnjem vrtanju geološkega zavoda Slovenije med Podplatom in Kostrivnico so odkrili nov izvir mineralne vode. Sama voda brizga okrog 15 m visoko, plin pomešan z vodo pa še više. Voda ima pri ventilu pritisk 6 atmosfer, v vrtini pa več kot 10 atmosfer. Strokovnjaki so vrtali do globine 546 metrov. Iz vrtine priteče 20 litrov mineralne vode v sekundi. Po prvih raziskavah sodeč gre za mineralno vodo donat. Po kemijski sestavi je ta voda celo boljša kot do sedaj znana voda v vrelcu Donat.

Mineralno vodo in plin iz novega izvira bodo lahko že kmalu začeli izkoriščati, saj bo treba cevovod in plinovod, ki sta od izvira oddaljena 900 metrov, le podaljšati. Nov izvir pomeni večje možnosti za polnjenje mineralne vode in plina, ki se bo tako vsaj za dvakrat povečalo.

SNIDENJE

"UKRADENIH OTROK"

BOČNA — Ob 30-letnici vrnitve iz taborišč ter ob mozirskem občinskem prazniku so v Mozirju 7. septembra pripravili srečanje "ukradenih otrok" in prvikrat tudi internirancev iz Auschwitza.

Na osrednji prireditvi je bilo tudi rečeno, da je nečloveško nasilje v taboriščih pustilo v internirancih in "ukradenih otrocih" neizbrisne sledove, zato naj bi jim družba dala ustrezno priznanje.

Porast medsebojne trgovine

Trgovinski promet med obema državama se je v letošnjem letu znatno povečal in to predvsem v korist Jugoslavije, ki je bila dolga leta v veliko slabšem položaju kot Avstralija. Danes lahko kupite v Avstraliji razen delikates jugoslovanske proizvodnje, različnih piščak in naše Radenske, tudi kolesa znamke ROG in hladilnike različnih vrst, ki jih pod imenom "PACIFIC" izdeluje tovarna GORENJE v Velenju.

Istočasno s porastom trgovine, se začenjajo ukoreninjevati tudi prve jugoslovanske banke v Avstraliji, kar bo moglim našim rojakom olajšalo finančne tranzakcije z domovino, posebno onim, ki niso več angleščine. Pomočnik glavnega direktorja Jugoslovanske izvozne in kreditne banke Boško GROZDANIC in direktor podružnice iste banke v Bitoli Metodije NACKOVSKI (pred 4. leti je bil na triglavski prireditvi skupno z dr. Bartokom iz Kopra) sta med daljšim razgovorom z dopisnikom "Triglava" izrazila

upanje, da bo imela banka v najkrajšem času svojo poslovalnico ne le v Sydneju, temveč tudi v Melbourne. Razgovori z avstralskimi oblastmi, bankami, izvoznimi in uvozni podjetji, kakor tudi s predstavnikami jugoslovanskih podjetij v Avstraliji, so bili zelo prijateljski in uspešni, posebno še s Commonwealth Banko, s katero ima EXPORT-BANKA že dolgotrajne veze in odlično sodelovanje.

"S podružnico Združene jugoslovanske izvozne in kreditne banke v Kopru, boste imeli tudi Slovenci neposredno finančno zvezo s svojo očjo domovino," je pristavil g. Grozdanič, ki je več let delal tudi v Sloveniji predvsem pri podjetjih kot sta ISKRA in GORENJE in so mu razmere v Sloveniji prav dobro znane.

Obema obiskovalcem je bilo zelo žal, da nista mogla na naš Sydneyski Triglav, posebno g. Nackovskemu, ki je rekjal, da se še ni nikdar izven domovine tako prijetno počutil, kot pred štirimi leti na naši prireditvi.

Del obnovljenega gradu Žužemberg na Dolenjskem

UMRL JE SLIKAR TONE KRALJ

Po dolgi in zahrbtni bolezni je 9. septembra preminil na pragu svojega 76. leta slovenski umetnik, slikar, grafik in kipar Tone Kralj. Rodil se je 23. avgusta 1900 — tako kot starejši brat France — v Zagorici pri Dobrepoljah. Sprva je slikal pod bratovim vplivom — France Kralj je bil v dvajsetih letih osrednja osebnost slovenskega ekspresionizma in Tone je skupaj z njim pionirsko utiral pot temu stilističnemu načinu, ki sta mu pri nas brata Kralj dala izrazit liričen poudarek.

Tone Kralj je študiral na praški likovni akademiji, nato se je izpopolnil več v Rimu, Parizu in Benetkah. Po letu 1928 se je deloma razsel z bratom in je iskal poenostavljen, monumentalen izraz in tipično slovensko motiviko. Največ je slikal v olju, izvajal je tudi cerkvene poslikave in je tudi tu prešel od ekspresio-

nizma v poudarjeni realizem. Uspešno je posegal na področje avtoportreta.

S Tonetom Kraljem je tako odšel še drugi od obeh bratov in pomembnih slovenskih umetnikov ekspresionizma. Smrt je poseglila v življenje Tona Kralja prav v trenutku, ko je v Kostanjevici postavljena razstava njegovih del.

KOLOKVIJ O SOCIALNEM RAZVOJU

OPATIJA — Tu se je v organizaciji mednarodnega sveta za socialno dejavnost končal petdnevni 8. regionalni kolokvij o temi "Socialni razvoj v Evropi in Sredozemskem bazenu, mednarodno sodelovanje in delež občanov". Gostiteljica tega kolokvija je bila jugoslovanska konferenca za socialno dejavnost. Kolokvija se je udeležilo 265 strokovnjakov iz 22 držav in 62 strokovnjakov iz Jugoslavije.

POLOVICA DIMNIKA ŽE STOJI

TRBOVLJE — Na svetu so le štirje projekti višji od trboveljskega dimnika, ki so ga te dni zgradili do polovice; to so: televizijski stolpi v Montegomeryju, Oklahoma Cityju in Moskvi ter televizijski stolp na stavbi Empire State Building v New Yorku. Vrh najvišjega stolpa — Eifflovega stolpa v Parizu, skupaj s TV oddajnikom, dosega le 301 m višine, medtem ko bo merit trboveljski dimnik 360 m. Dograjen bo po predvidevanjih do konca januarja prihodnjega leta. S postavitvijo tega dimnika, ki bo najvišji v Evropi in drugi največji dimnik na svetu (370 m visokim dimnikom v Kanadi), pa bo, vsi upajo tako, rešen problem onesnaženja zraka v Zasavju.

PRAZNIK NARODNIH NOŠ

KAMNIK — Zadnjo avgustovsko nedeljo je bilo staro mesto pod Kamniškimi planinami spet v znamenju folklor: narodnih noš in ljudskih plesov. Prireditev Dan narodne noše, ki jo vsako leto organizira kamniško turistično društvo, je bila tokrat na vrsti že sedmič zapored in postaja že tradicionalna.

Vrvež pisanih narodnih oblačil se je začel že dopoldne, ko je bil poleg promenadnega koncerta godbe na pihala na sporedu tudi nastop folklornih skupin. Skupine narodnih noš so se postavile v vrsto in z godbami krenile skozi mesto, zatem pa se zbrale na trgu, kjer je bil na vrsti spored ljudskih plesov. Letošnje kamniške prireditve se je udeležilo 22 skupin, med drugim tudi iz Lepoglave na Hrvaškem, iz Radiš na Koroškem, iz Revije, iz okolice Trsta in od drugod.

POSVETOVANJE O SAMOUPRAVLJANJU

DUBROVNIK — 9. septembra se je v Dubrovniku začelo posvetovanje o samoupravljanju, ki se ga je udeležilo več kot 100 uglednih političnih in znanstvenih delavcev iz Jugoslavije in iz 25 držav Evrope, Afrike, Azije, Latinske in Severne Amerike.

Pokrovitelj tega posvetovanja je član predsedstva SFRJ ter predsedstva ZKJ Edvard Kardelj, ki je — potem ko je pozdravil navzoče ter obrazložil temeljne teze razvoja in bistvo samoupravljanja v Jugoslaviji — dejal:

Več zgodovinskih dejstev je vplivalo, da se je naša socialistična družba zavestno opredelila za celovit družbeni sistem samoupravljanja. Lahko rečem, da temeljni izvor takšne družbeno-zgodovinske opredelitev ni bil samo v subjektivni ideološki zasnovi, temveč predvsem v objektivni zakonitosti razvoja socialistične družbe.

JAKČEVA RAZSTAVA V ŠVICI

V znamenitem umetnostnem središču in križišču gradu Arbon v Švici, kjer tamkajšnje razstave vodi znani švicarski grafik Albert Graf-Bourquin, so te dni odprli počastitveno razstavo slovenskega grafika, akademika Božidarja Jakca iz Ljubljane. Skupaj so predstavili 32 Jakčevih lesorezov iz obdobja 1953 do 1957, od "Zadnje zvezde" do "Oblačka". Razstava bo trajala do 4. oktobra, odprt pa jo je v umetnikovi navzočnosti in številnem obisku umetnostnih ljubiteljev umetnostni zgodovinar Peter Wullmann. Ob razstavi je izšel tudi priložnostni katalog z orisom Jakčeve umetnosti izpod peresa dr. Luca Menašeja.

SLOVENSKO

— 3 —

SLOVENIJA

ENGLISH

— 3 —

Tako je pravzaprav skozi vse devetnajsto stoletje tekel tih in zagnzen boj med tistimi, ki so verjeli v potrebo po gospodarskem dvigu, po vzgoji modernih delovnih in poslovnih navad v ljudstvu, tistimi, ki so razumeli Slovence kot umnega, uspešnega in delovnega kmetiškega gospodarja in pa med tistimi, ki se jim je že odpirala tudi nova dimenzija Slovenije, politično enotne, osamosvojene, kulturno razvite in tvorne, vključene v intelektualne tokove in vprašanja sveta, boj ki je do konca prejšnjega stoletja Slovence izoblikoval in jim dal njihov — tudi današnji značaj.

Obe sprti strani sta vtisnili njihovemu značaju vsaka svojo temeljno značilnost.

Slovenci so tako dolgo poslušali svoje učenike, ki so jim razlagali, kaj in kako je treba delati, da so se — v približno istem času, kakor Bismarkova Nemčija in njena siromašnejša sosed Avstroogrski monarhija značili v istem močniku: S prizadevnostjo, ki je bila kar najbolj iskrena in kar najbolj mišljena, so postali področje za uspešen razvoj kapitalizma, ki je bilo tako dobro in je nudilo toliko možnosti za uspeh, kakor katerkoli drugo v Evropi. Situacija se je iz osnov ven neneavadno hitro spremenila. V večjih industrijah — jeklarski (na Jesenicah), predilniški (v Mariboru), v rudnikih premoga (v Trbovljah, Zagorju in Hrastniku) ter drugod se je začel kopiti proletariat. Hkrati pa je nastopila velika agrarna kriza (1890-1910), ki je — kakor povsod v Evropi tistega časa — odganjala nove in nove valove izseljencev v Ameriko — (vse do I. svetovne vojne), kar pa je bilo za Slovence še posebejboleče.

Da bi bila slika popolnejša, pa je prav gotovo treba spregovoriti še o politični zgodovini tega obdobja. Če govorimo o slovenski politični zgodovini, je ne moremo datirati prej, kakor z revolucijo leta 1848. V tem času so področje politike prevzeli predvsem možje, ki so videli možnosti za Slovence v njihovi državljanški disciplini, delavnosti in gospodarskem napredovanju, — Slovenci sami jih večkrat označujejo kot konservativce. Bili so to isti majhni podeželski in mestni advokati, duhovniki, zdravniki, ki so si zadali nalogo poučevati ljudi in jih vzgajati — po svojem duhovnem profilu pa so bili bolj ali manj praktični, skromni in do kraja lojalni. Kakor v njihovem intelektualnem delovanju je bilo tudi v njihovih političnih koncepcijah in ravnanju opaziti isto zmernost, pristajanje na dane okvire v Avstroogrski monarhiji — in pa v zelo veliki meri tudi na pristajanje na oficialno ideologijo, katolicizem. Tako sta pravzaprav katoliška cerkev in z njo trdno povezana posvetna vodilna politična grupa krmarili Slovence vse do konca šestdesetih let preteklega stoletja in v kolikor lahko govorimo o nekakšni trdneje organizirani politični grupaciji, je ta nastopala kot takrat predvsem nasproti drugi, nemški, težko pa bi jo že označevali kot

stranko. Šele ko je v sedemdesetih letih prišlo v tej vodilni politični grupaciji do notranjega spora in se je razdelila na stare in mlade, je nastala tudi priložnost, da sta se formirali dve politični stranki, stranka starih — klerikalna in stranka mladih — liberalna.

Liberalizem na Slovenskem je bil precej neposreden izraz doganjanja v celotni Avstroogrski. Prodrijeti so začele nove ideje — vse od romantičnih konceptov izza začetka stoletja do novih filozofskih in ekonomskih teorij in posebno v osemdesetih letih je kazalo, da se bo v Sloveniji lahko konstituirala meščansko liberalna, dosti stabilizirana in na zanesljive temelje postavljena družba, ki si bo lahko organizirala svoj svet in svojo dimenzijo. Seveda pa je poznejši razvoj to možnost ovrgel in v deželi sta ostali predvsem dve bolj ali manj meščanski stranki, liberalna in klerikalna, ki sta v mnogih idejnih in političnih sporih obstajali vse do začetka druge svetovne vojne. Soocialno demokratska stranka kot delavska stranka pa je bila novejšega datumata in je zaradi svojih avstro-marksističnih koncep-

PROŠNJA

Predno nadaljujete s čitanjem "Triglava", poravnajte naročnino (če je še niste) ali vrnite časopis (če ga ne želite prejemati in ne nameravate plačati), da vas ne bo med branjem "pekla" slovenska vest (če jo še imate).

Če dobivate list kot član kluba ali društva, ki vam naročnino plačuje, darujte za tiskovni sklad, da bo list lepši, večji in zanimivejši.

Hvala lepa!

Uprava

Hence, throughout the nineteenth century a silent and bitter struggle was waged between those who believed in the need for economic development, or modern working and business habits, in short, between those who believed the Slovene to be a clear, successful and diligent peasant, and those who were already aware of the new dimensions of a

Slovenia politically unified, independent, culturally developed and creative, integrated into the intellectual mainstream of Europe. This was the struggle which by the end of the last century moulded the Slovenes, and endowed them with a personality which is evident today. The basic features of each opposing party left a deep impression on their character.

The Slovenes had been listening to their teachers telling them what to do and how for so long that they found themselves in the same situation at the same time as Bismarck's Germany and its poorer neighbour, the Austro-Hungarian Empire: with a zeal which was quite honest and well-meaning, they became an area for the successful development of capitalism, and were just as good, and offered just as much chance of success as any other country in Europe. The basic situation changed unusually quickly. The proletariat began assembling in large industries — steel (Jesenice), textiles (Maribor), coal (Trbovlje, Zagorje and Hrastnik), and elsewhere. At the same time, the great agrarian crisis of 1890-1910 occurred, and as else-

V GORAH...

cij potrebovala še dokaj izkušenj in korektur, vendar spričo spremembe leta 1918, ko je Slovenija postala del Jugoslavije, nikoli ni mogla živeti v polni meri in jo je i kot nosilca socialne i kot nosilca nacionalne ideje prerasla komunistična stranka.

Prav v času, ob koncu devetnajstega stoletja, ko je kriza zajela deželo in se je stiska v narodu spričo novih in doslej neznanih vprašanj stopnjevala prav do dileme biti ali ne biti, se je zgodilo nekaj lepega, nekaj česar v uru duševne rewe ni nobeden pričakoval, nekaj kar je Slovence skozi ozko grlo na prelomu stoletja sprožilo v dvajseti vek s formiranim kulturnim, nacionalnim in socialnim programom ter jih definiralo ter strnilo kot moderen narod. Bilo je kakor katarza.

Na mah se je uveljavala generacija mladih, izredno nadarjenih — po Francetu Prešernu daleč najmočnejših umetnikov in mislecev, ki so v slikarstvu, literaturi, dramatiki, arhitekturi, socialni in politični misili takoreč z enim zamahom povedali, kje so pravi problemi naroda, kaj je treba storiti, in kar je še važnejše, kdo je slovenski narod, ki se odpravlja v boje dvajsetega stoletja.

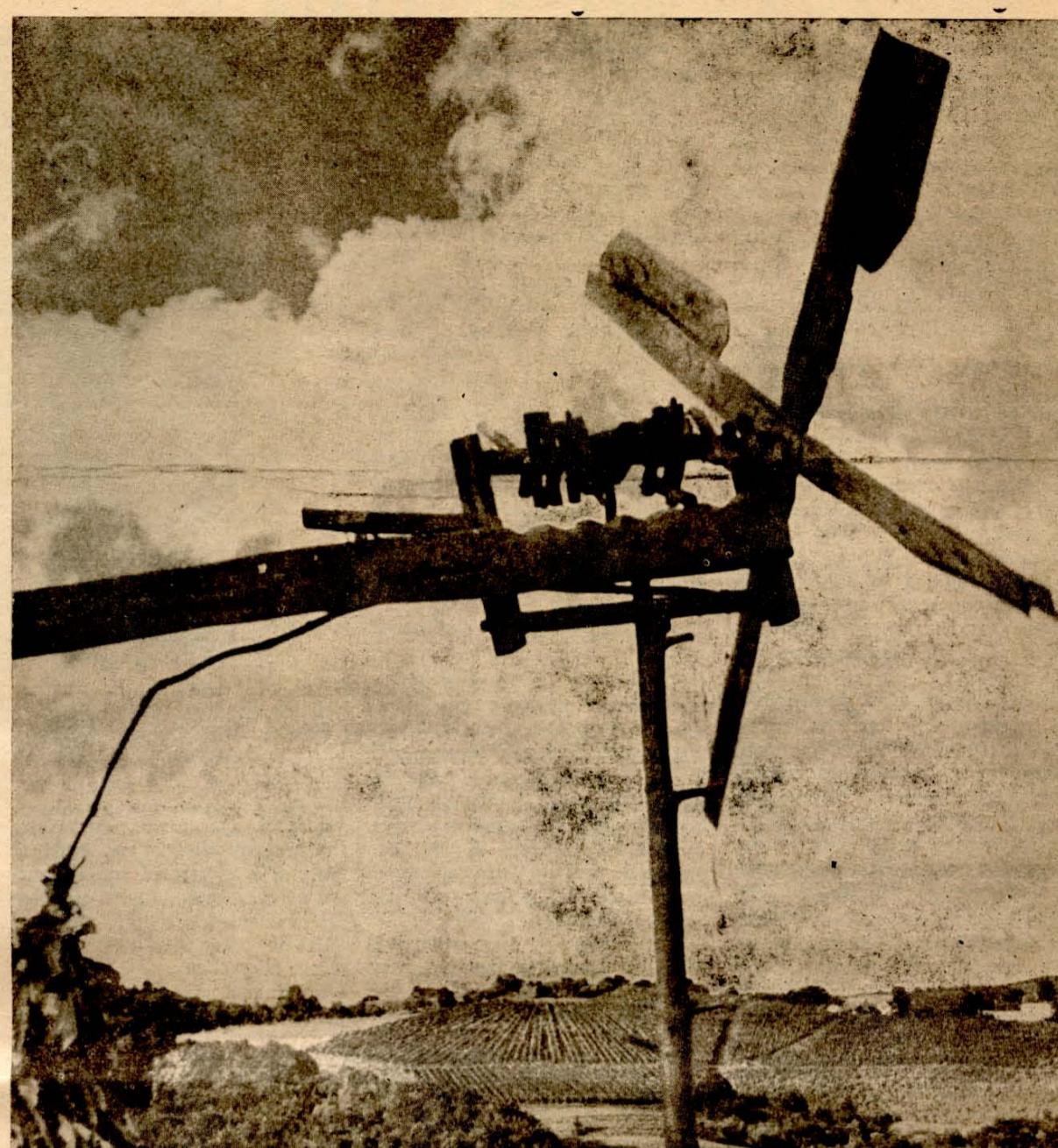
To obdobje, ki v svojem najbolj kompaktnem in aktivnem odboju traja nekako od 1890 do 1910 leta, imenujejo ponavadi Slovenska renesansa.

V slikarstvu se je uveljavila skupina genialnih slikarjev. Še danes so ti možje, razen v Jugoslaviji, sorazmerno malo znani, na nekaj reprezentativnih razstavah v zahodnih prestolnih mestih po zadnji vojni, pa jih je nekoliko presenečena in začudena kritika postavila v isto vrsto z Monetom in Manetom, Renoirom, Degasom, tudi Soutinem. Sami so se imenovali impresioniste in tudi danes velja zanje ta oznaka.

Slikarstvo je postal izredno važen in spoštan posel in njegova sporočila zmeraj vse pozornosti vredna. Tako po drugi svetovni vojni, ko je v deželi zmagala socialistična revolucija in je dežela začutila, da mora v novem družbenem in idejnem prostoru najti sebe in svojo lastno pot, je bilo prav slikarstvo tisto, kjer so nastopila prva načelna trenja in so začeli pokati okviri pretesno in prespolno zastavljenih ideolesko-političnih formul, bilo je tisto, kjer je umetnik prvi uveljavil zahtevo po svobodi svojih pogledov in svojega načina izražanja.

Ob tem času, okoli leta 1950, se je začel v slovenskem slikarstvu proces, ki se imenuje "Ljubljanska grafična šola". Svetovni bienale grafike, ki mu je že vrsto let Ljubljana vsako drugo leto gostitelj, vedno znova potrjuje izvirnost šole, ki jo sestavlja dolga vrsta slikarjev grafikov, za katere je kljub temeljnima razlikam v njihovih kreativnih osebnostih skupno to, da uporabljajo in razvijajo oblike modernega slikarskega izraza na toliko izrazit način, da jih ni mogoče zamenjati.

Pravzaprav tak razvoj ne preseneča, zakaj v svojem obsegu je zasnovan že v delu mož, ki se imenuje impresionisti. V majhni, provincialni Ljubljani, ki je imela smisel le za cerkveno in portretno slikarstvo s poznoromantičnimi odtenki, tem možem, revolucionarjem forme, ki so razodeli Slovencem svoje novo pojmovanje njih samih in

*Klopotec
v Slovenskih goricah*

njihovega sveta, ni bilo lahko. Nekateri so umrli zgodaj, nekatere je uničilo pomanjkanje in provincialna hudočiba, nekateri pa so imeli več sreče in so doživeli, da jih je domači svet spoznal za svoje klasične. V čudnem sporu med zahtevnimi romantiki, med poeti in med trezničnimi, gospodarnimi, a malenkostnimi prosvetarji so ti možje izrekli svojo besedo: Odgovorili so na zahteve in stališča obeh strani, razrešili so spor na višji ravni, odkrili so slovenski svet in njegovo pokrajino čisto na novo in čeprav jih ob času njihovega nastopa razumel le sem ter tja kakšen človek (odkriti jih je moral šele Dunaj na veliki razstavi leta 1905) so šle v deželi odslej vse stvari drugače naprej.

Pokazali so, da deželi ni treba še čakati, da bi bila polnokrvna, intenzivno in samostojno udeležena v svetu sodobnih tokov in spoznavanj, ker to v celoti že je in hkrati kar se da prepričljivo izrazili da je polnovredna prav taka, kot je, s takim svojim človekom, kot ga ima, s tako svojo pokrajino, kot jo ima, s tako svojo dušo, kot jo ima. Zakaj izrazili so njeno dušo.

Ferdo Vessel (1861-1946) je bil najstarejši med njimi, študiral je na Nemškem, v Münchenu (pri slovenskem slikarju Antonu Ažbetu, (1862-1905), ki je bil profesor na ondotni Umetnostni akademiji), nekoliko se je klatil po svetu, nato

where in contemporary Europe emigrants departed in waves to America (till World War I). For the Slovenes, though, this process was particularly painful. Moreover, it was accompanied by increased pressure by the German minority for the Germanization of the corridor to the sea, through Slovene territory. But just at the time when crisis was spreading through the land, and the nation's distress reached a point where the question of survival became paramount, something wonderful happened. It was something that came at a time of spiritual poverty, catapulting the Slovenes into the twentieth century, with an established cultural, national and social programme, defining and uniting them as a modern nation. It was like a catharsis. All of a sudden, a generation of extremely talented young men established themselves. The first really gifted generation since France Prešeren, they pointed out the real problems in painting, literature, drama, architecture, and in socio-political ideas in one sweep, and they also indicated what should be done. But what is most important, they showed the nature of the Slovene nation, which was setting forth to encounter the struggles of the twentieth century. This movement, lasting in its most compact and active form from 1890-1910, is called the Slovene Renaissance.

In the field of painting, a group of extraordinary artists established themselves, though even today these men are not well known outside of Yugoslavia. Nevertheless, it is true that a few exhibitions in the capitals of the West

after the last war astonished critics set them in the same class with Monet, Manet, Renoir, Degas and even Soutine. They called themselves then the Impressionists, and are still considered as such today.

Painting as such became an important and honoured profession, and its messages worthy of notice.

This special position held by painting in Slovene culture contributes to the entire intellectual and social life of the country. For instance, immediately after World War II, when the socialist revolution was successfully carried through and the country felt that it had to find its own identity and its own way within the new social and intellectual framework, painting became the first area where conflicts of principles arose, and the moulds of the ideological and political formulas, which were too narrow and too broad at the same time, began to crack. This was where the artist first established his demands for freedom of opinion and his own means of expression.

At this time, around 1950, a movement called the Graphic School of Ljubljana emerged in Slovene painting. The Ljubljana International Graphic Biennal proves again and again how inventive this school is. This movement comprises a large number of artists who, despite differences in their creative personalities, use and develop distinctive forms of expression in modern art in a way that cannot be mistaken for any other school. In fact, this development is not surprising at all, since its elements can be traced

pa se je naselil v napol razpadlem gradiču nedaleč od Ljubljane in tu kaj kot čudak in posebež, sredi med svojimi vaškimi rojaki s čudaško trmo gradil svojo delikatno in hkrati težko, lirično in hkrati ostro in neidilično vizijo svoje dežele. Vesel je bil grenak in grob slikar, ni pa bi trd slikar.

Rihard Jakopič (1869-1943) je bil videc in poet. Luč, ki se sredi tenkih meglja preliva nad njegovimi podobami gora in nad pokrajinami gorskih rek, je skrivnostna in zastrta, zdi se, kakor da ni mogoče dognati, odkod lije, in prav zato dviga pokrajino v domovino, gore v zublje duha in mirno položene oblike v razburkano morje v barvah sijoče moči. Ko bi Plotin iskal ustvarjalca, s katerim bi skušal ponazoriti svoj red stvari, bi si izbral Riharda Jakopiča.

Ivan Grohar (1867-1911) je tih in delikaten kakor soj pomladne sence. Njegovo drevje v prvem pomladnjem cvetju, njegov kmet, ki stopa po zemlji in seje v rahlem bleščanju komaj znova rojenega sonca, njegove v skrivnostno drhtenje zelenja potopljene, daljne in neresnične vasi in cerkev — v resnici, prav take so kadar jih človek gleda v prvi pomlad — a šele zdaj, ko jih je Grohar odkril, ve, da so take.

In Matej Strnen (1870-1949) je bil v muke ekspressionističnega erosa uklenjen bogokletnik, zasmehovalec in mučenik, zver, ki se trga na verigi in seje okrog sebe Zubje sajstega ognja, ki mu gori v duši bruhha podobe mučenih tel, krčevith,

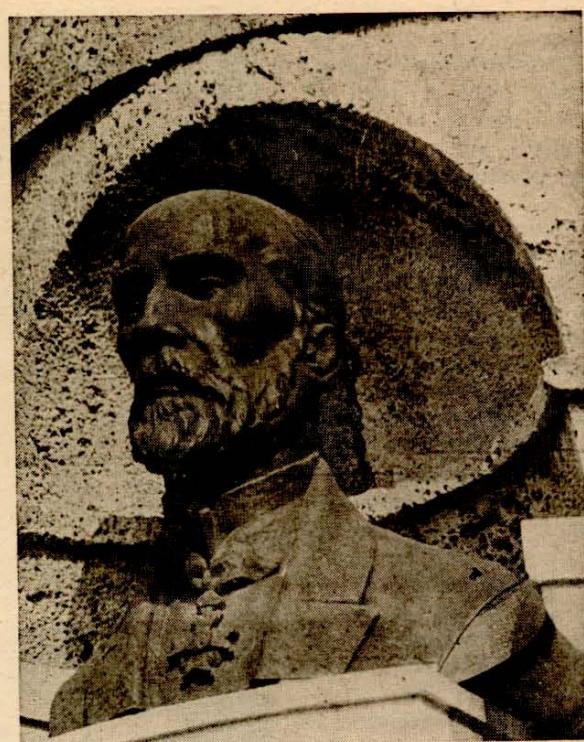
in svojega človeka v njej, s tem pa so odkrili dušo ljudstva, ki živi na tej zemlji. Dali so ime. Zdaj je bilo Slovencem bolj jasno, kdo so in zaljubili so se v svojo novo podobo, v svoje gore in gozdove, reke in kamnite kraške rebri in dežela, ki so jo tako odkrili, je postala zanje svet poln pomena in vrednosti omišljen. (Dalje prihodnjič).

PRAZNIK V LOGATCU

LOGATEC — 5., 6. in 7. septembra so priredile skupščine občin Cerknica, Ljubljana Vič-Rudnik, Vrhnička ter Logatec proslavo 30-letnice osvoboditve. Slovesnost se je pričela v petek, 5. septembra, ko so odprli 4. kilometre nove ceste proti Rovtam in odprli novo šolo v Logatcu imenovano "Osem talcev."

to the works of the "Impressionists". For the men who were revolutionaries of form and who revealed a new concept of themselves and their world, it was not easy to live in small, provincial Ljubljana, which had eyes only for religious portrait painting with nuances of late Romanticism. Some of them died early, some were ruined by misery and provincial animosity, and only a few had more luck and lived to be considered as classics by their own people.

In this strange conflict between

SPOMENIK SKLADATELA
DAVORINA JENKA
V CERKLJAH

the same time, they convincingly demonstrated that it was equal as such, with its type of person, landscape and spirit. They expressed the soul of the country.

Fredo Vesel (1861-1946) was the oldest among them. He studied in München with the Slovene painter, Anton Ažbé, a professor at the

forms gently placed in a wild sea of colours of radiant power. Were Plotinus to look for a creator through whom he would try to show his conception of the order of things, he would certainly have chosen Richard Jakopič.

Ivan Grohar (1867-1911) is quiet and delicate, with the luminosity of spring shadows. His trees in the first spring bloom, his peasant walking on the earth and sowing in the light of the faint glow of the newborn sun, his unreal and remote villages and churches submerged in mysterious trembling foliage, really are like this in early spring, yet not until Grohar revealed them did one actually see them as such.

Matej Sternen (1870-1949) was a blasphemer, caught up in the pains of erotic Expressionism, a mocker and martyr, a brute powerless to change his fate, spewing around him the flames of the fire which was burning in his soul, pouring out images of tortured bodies, in convulsions illuminated by evil fire, bodies growing rigid in sinful passion. In his dark anger he built a demonic and unknown world, the world of the peasant lost in the whorehouse of the big city.

Matija Jama (1872-1947) is harmonious and fastidious. It is possible that this landscape could be so faithfully drawn, this village so faithfully copied in colour and perspective, the cattle at the watering place beside the water reflecting the blue sky? Yes, it is actually possible. This is the native land and no other, and when observing the paintings of Jakopič, Jama, Grohar and Vesel, one knows that one had already experienced this and lived with it.

They discovered and revealed the spirit of their country, and the people in it. They gave it a name. Now the Slovenes had a better conception of who they really were, and they fell in love with their new image, their mountains, their forests, rivers and rocky slopes. The land they discovered became a world full of meaning and purposefulness. But in general there has always been a special kind of relationship between the Slovenes and the landscape.

(More in the next issue.).

Typical "Bled" view

z zlim ognjem obsijanih tel, v zli strasti skrotovičenih tel in v svojem mračnem besu postavlja demoničen, doslej še neznan svet, svet kmeta, ki je zašel v bordel velikega mesta.

Matija Jama (1872-1947) je skladen in natančen. Ali je mogoče, da je ta pokrajina tako zvesto narisana, ta vas, tako zvesto posnetna v svoji barvi in perspektivi, ta goveja živina na napališču tako košata ob živi vodi, v kateri se zrcali modro nebo? Je, v resnici je mogoče, to je domača dežela, in samo ta dežela in potem, ko človek pogleda podobe Jakopiča ali Jame, Groharja ali Vesela, ve, da jo je prav tako od nekdaj občutil in z njo živel.

Odkrili so dušo svoje pokrajine

the demanding Romantics, that is the poets, and the sober, economical but petty educators, these men expressed their ideas: they provided an answer to the demands and viewpoints stated by both sides, solved the conflict on a higher level, and they rediscovered the Slovene world and its land. Though at the time of their appearance they were only occasionally understood (they had to be discovered by Vienna at the great exhibition in 1905), nevertheless, all subsequent events took a fresh course. They proved that the country did not have to wait to become equal, and participate intensively and independently in the world of contemporary trends and perceptions, because it already was involved. At

Academy of Art there, travelled around for a while, and then settled in a small crumbling castle not far from Ljubljana. Here, considered an eccentric by the villagers, he executed with a singular persistence his delicate, lyrical and, at the same time, sharp, non-idyllic visions of his land. Though Vesel was a bitter and coarse painter, he was not crude.

Rihard Jakopič (1869-1943) was a visionary and a poet. The light in the midst of gauzy fogs, spilling over the mountains and landscapes with mountain rivers, is mysterious and veiled. It almost seems impossible to trace the source of light, and this transforms the landscape into the fatherland, the mountains into flames of the spirit, with the

OBISK Z DOMOVINE

V avgustu smo dobili nepričakovani, a zelo prijeten obisk iz domovine. Med obiskom Avstralije se je na Triglavu oglasil tudi podpredsednik Zveznega zbora skupščine Jugoslavije BOGDAN OSOLNIK iz Novega Mesta v spremstvu BRANKA GOLOVIČA. Vkljub pomanjkanju časa sta nas kar dvakrat obiskala. Predvsem je bila presenečena naša mladina, ko sta se nenadoma pojavila na mladinskem večeru. Njunega obiska je bil zelo vesel najstarejši član Triglava JACK BAKER. Vkljub temu, da 63 let ni govoril slovensko, se je z Bogdanom Asolnikom kar lepo slovensko razgovarjal.

KONČNO REGISTRIRANI

Po več kot enoletnem čakanju smo dobili v roke dolgo zaželeno listino, ki potrjuje, da je naš klub od 15. julija 1975 dalje registrirana organizacija pod imenom TRIGLAV CLUB LIMITED.

PLES V GUILDFORDU

Po dolgem presledku smo imeli ples v dvorani, kar je bila prijetna spremembra večkrat suhoparnim piknikom na Triglavu. Da je bilo nekaj takega potrebno, je pokazala zelo številna udeležba, pri kateri je imela naša mladina izredno velik del.

Večer sta skrbno pripravila Lojze Pukl in Emil Kukovec z majhno, a odlično skupino sodelavcev, za dobro voljo pa je skrbel vedno bolj poznan "Kvartet Šernek", ki je dobro skrbel za veselje starejših in mlađine.

Komisija, ki so jo sestavljali: Jakšetič, Kavčič in Stariha je pregledala nekatere lepo okrašene mize in odločila komu pripada nagrada.

Že takoj prvi vhodu je vzbudila veliko zanimanje ŽEKŠOVA miza, ki je bila čarobno osvetljena ter okusno in z velikim trudom okrašena. Miza, pri kateri so sedeli večji del odborniki S.D.S. je bila po okrasitvi nekaterim obiskovalcem najbolj všeč. Nagrada je pripadla Čufarjevi mizi in sicer zaradi originalne zamisli izoblikovanega Triglava s kočjo. Mnena o prvem mestu so bila sicer deljena, kar je razumljivo, ker imajo vsake oči "svojega malarja", kot smo rekli doma, vendar smo bili vsi srečni, ko smo videli, da naši ljudje še niso izgubili smisel za skupnost.

Večer je poživel tudi živahen srečolov pri katerem so pomnožili število dobitkov darovi Marte Smuk in družine Pukl, ki je bila ta večer vsa "mobilizirana za dežurno službo." Imeli smo tudi šaljivo pošto. Ker je bila vsem "poštarica" veliko bolj všeč kot karte, jih pač nismo toliko kupili, kot so prireditelji misili, oziroma želeti.

Naš klub se zahvaljuje Ritlopovim, Košorokovim, Žekševim in Veri Grajfner za potice, pecivo in lutko v narodni noši, kakor tudi Janku Bergincu in Franku Kavčiču, ki sta nas rešila zagate; imeli smo namreč premalo miz in stolov, pa sta jih pripeljala z doma.

Vsem odbornikom, ki so morali ta večer delati, ko smo se mi zabavali, hvala! To so: Mogejevi,

Z NAŠEGA TRIGLAVA

SLOVENSKI OKTET IN TRIGLAV

Pričakali smo jih z velikim veseljem, kot ostali rojaki širom Avstralije. S predstavniki Triglava in Slovenskega društva je bil tudi kvartet Šernek, senator Tony Mulvihill, generalni konzul V. Lesič in konzul P. Čokrevski ter številni rojaki in rojakinje, mnogi v solvenskih narodnih nošah.

Sprejem je bil kratek, ker se je mudilo k počitku, saj so še isti večer morali nastopiti s svojim prvim koncertom v Sydneu.

Na koncertu smo od njihovega managerja Bogdana Pogačnika izvedeli, da pojego v 15. jezikih in da je Avstralija 25. dežela, katero so obiskali. Pojo v slovenščini, hrvaščini, srbsčini, nemščini, latinščini, angleščini, francoščini, kitajščini, japonščini, bolgarščini, češčini, madžarsčini, holandsčini, norveščini, ruščini in italijansčini.

Slovenski oktet je bil ustanovljen na željo ameriških izseljencev. Prvi nastop je imel v Št. Vidu pri Stični, kjer so ob 20. letnici obstoja postavili spomenik: 5 ton težko figuro Ribnčana izklesano iz hrastovega debla. Od začetne zasedbe sta prišla v Avstralijo le še dva člana prvotnega okteteta: **Božo Grošelj** in **Tone Kozlevčar**.

Člani Slovenskega okteteta so med svojim bivanjem obiskali tudi Triglav, kjer so priredili majhen koncert in zasadili v spomin obiska lipo.

Triglav je sprejel SLOVENSKI OKTET za svojega petega ČASTNEGA ČLANA.

BOGDAN POGAČNIK

Ni besed, pa tudi ne dovoljne izobrazbe, da bi lahko izrazili lepoto, oziroma ocenili bogastvo petja, ki nam ga je prinesel Slovenki oktet, prav tako verjetno ni dovolj klenih besed, ki bi mogle izraziti zahvalo BOGDANU POGAČNIKU za vse prelepne nagovore in besede, ki so segle do srca vsakemu, ki jih je slišal. Lepe so bile pesmi pevcev, a Bogdanova beseda je bila tista, ki jih je povezala ne le v lep šopek, temveč v lep, domače dehtec slovenski šopek in zato smo Ti Slovenci v Avstraliji nad vse hvaležni. Velik si stal pred nami na odru, še večji si ostal v naših srcih po besedah, ki si nam jih prinesel iz domovine. Vrni ji naš pozdrav! Izrazi naša čustva s isto preprosto besedo, s katero si nam predal naše domovine prisrčen pozdrav! Povej ji, da smo vedno domovini sinovi!

SE ŠE VRNEJO

Ko smo se poslavljali od Slovenskega okteteta, nam je Bogdan Pogačnik v imenu pevcev obljubil, da se bodo z veseljem vrnili v Avstralijo, če bodo le prilike dopuščale. Eno vprašanje smo že rešili — stanovanje. Družine, ki so jih v Sydneu prenočevali, jim že pripravljajo sobe in to so: Čufarjevi, Šiškovičevi, Šedelbauerjevi, Ličanovi, Šušteršičevi, Porškovi in še neštevi drugi, ki jim tokrat žal niso mogli izkazati svoje gostoljubnosti.

Bogdan Pogačnik s plaketo časnega članstva

Kropejevi, Ritlopovi, Kukovčevi in Marta Smuk. Posebna zahvala še Sonji Pukl, ki je vodila šaljivo pošto, iznajdljivi Jasni, ki je nadzorovala srečolov, Mariji Ratko, ki je potrežljivo sedela pri blagajni, kakor tudi možu Franku, ki se je s svojo izurjenostjo ponovno izkazal ter Veri Grajfner, ki je bila v kuhinji velika pomoč.

Vsem, ki ste ta večer zamudili, je lahko kar žal. Tako dobro se že dolgo nismo imeli. Upamo, da nam bo Triglav še pripravil kaj podobnega. Ne sicer prepogosto, včasih je pa kaj takega res prijetno.

Ob koncu, ko smo se že razhajali, so se ponudili Zaforšnikovi in skupno z Rojem in Rabarjem počistili dvorano.

SLOVENSKI DOMOVI

"Kot gobe po dežju" so se začeli dvigati slovenski domovi širom Avstralije, nekateri večji, drugi manjši. Kakor pač zahtevajo krajevne razmere in zmorejo žepi rojakov. Tudi v Sydneu se je razgibalo. Vsem domovcem za "slovensko zemljo" v Horsley Parku v veselje, so zaupniki končno le prepisali zemljišče na Slovensko društvo in so tako gospodarji postali tudi lastniki v vsakem pomenu besede. Slovensko društvo že gradi svoj dom in upamo, da bo kmalu pod streho.

Izgleda, da bomo imeli v Sydneu, oziroma njegovi okolici DVA slovenska domova. In prav je tako. Po številu rojakov bi jih lahko imeli

vsaj pet (seveda bi morali biti bolj zavedni, predvsem pa požrtvovalni). Triglav Pty. Limited, ki je predložilo občini Fairfield načrte za razvoj triglavskega zemljišča in graditev klubskih prostorov za Triglav club Limited, je dobila od občine obvestilo, da lahko začne z gradnjo. Kdaj bo do tega prišlo, še ni jasno; verjetno v letu ali dveh. Veliko bo pač zaviselo od gospodarskih prilik v Avstraliji.

IZSELJENSKA MATICA SPLIT

Od Izseljenske matice v Splitu smo prejeli pismo v katerem se zahvaljujejo za topel sprejem njihovega delegata pri našem klubu Triglav. Važijo vse člane kluba, da se ob morabitinem zadržanju v Splitu oglase tudi pri njih na naslovu: Marmonova 5/II.

OČETOVSKI DAN

Tudi letos so naši otroci priredili prisrčno proslavo v čast očetom, ki je bila združena z družinskim popoldnevom. Program otroške akademije sta organizirala gospa Mariza LIČAN in gospod Peter KROPE, za kar se jima vsi, ki smo bili ta dan na Triglavu, lepo zahvaljujemo. Med prisrčnimi mladimi talenti so se razen že izredno izboljšanega ansambla MARICA IZKAZALI predvsem DANICA SAJN, ROZEMARY ULJAN, JOŠKO SAJN, TANJA KUKOVEC, NIVES MUHA ter LOLITA MATKOVIČ. Veseli smo bili, ker smo imeli priliko srečati napovedovalca pri slovenskih oddajah na radiju 2EA — gospo Mileno Špicar in gospoda Borota Šedelbauerja.

Še ena pripomba; udeležba je bila nepričakovana velika. Hvala vsem!

KDO IMA NAJBOLJŠO KAPLJICO

Izidor KARBIČ je na očetovski dan organiziral na Triglavu oceno doma pridelane vinske kapljice. Da se ga preizkušeni poskuševalci žlahne kaplice niso preveč "nalezli", je dobremu vinu primaknil še okusen sir in druge dobrine. Slavni "ocenjevalci" domačega pridelka so bili: Rudi Frankovič, Vinko Jug, Štefan Žekš in Drago Iljaš. Tekmovalo je 12 "proizvajalcev". Prva tri mesta sta zasedla: **Izidor Karbič (1)**, **Toni Britičević (2)**, **Izidor Karbič (3)**.

Upamo, da smo vam s to objavo ustregli. Vsaj veste, kje imajo najboljše vino.

BALINANJE

Skrbna roka našega hišnika Rudija Frankoviča je za očetovski dan še posebej lepo pripravila balinke stene. Ta dan so bile namreč tekme med očeti in fanti. Očetje so bili zmagovalci, kar je bilo za ta dan še posebej primerno.

Pismo iz Sarajeva

Tajnik Izseljenske matice SR Bosne in Hercegovine je postal zahvalno pismo Triglavu. V pismu se zahvaljuje za prijateljski sprejem podpredsednika Matice Jovana Ševiča ob času njegovega obiska v Sydneu. Pismu so priložili več izvodov njihovega glasila "NAŠ SVIJET", ki ga lahko naročite pri isti matici na naslovu: Omiljena Br. 5. Sarajevo. Letna naročnina zanimive revije je \$3.00.

PEVSKA VAJE

Pevske vaje moškega zbara so ob petkih ob 7h zvečer v klubskih prostorih Triglava. Vabljeni vsi, ki imate primeren glas, predvsem pa veselje do petja. Pevski zbor pripravlja za prvi nastop v Ashfield Town Hall-u 31. januarja 1976 sin znanega slovenskega skladatelja g. Boro Šedelbauer.

Prijave novih pvcov sprejema Alojz PUKL, telefon 727-4095.

"WOG" IS BEAUTIFUL

LISSEN TO RADIO 2EA (SYDNEY) 800 KHz — slovenske oddaje od 7h do 8h vsak četrti dan

3EA (MELBOURNE) 1120 KHz — slovenske oddaje vsak ponedeljek med 7. in 8. uro zvečer.

"SINATRA" POZDRAVLJA

Ko so se člani Slovenskega okteta vrnili domov, so nam takoj poslali pozdrave iz domovine in nam sporočili, da so se srečno vrnili k svojim družinam. Prav pred izidom Triglava pa nas je presenetila karta, ki nam jo je za vse nas poslal naš "SLOVENSKI FRANK SINATRA" (saj tako smo ga "krstili", ko smo ga gledali pred seboj na odru), sicer najmanjši, a verjetno najpriljubljenejni član Slovenskega okteta Peter AMBROŽ. Najbolj presenetljivo je to, da se nas je spomnil v času svojega dopusta! Hvala Ti Peter in prisrčen pozdrav od nas vseh, Tebi ter ostalim članom Slovenskega okteta.

DOPOLNILNA ŠOLA

Triglav Community Centre je dobil obestilo od Department of Education, da sme uporabljati eno izmed učilnic državne šole v Canley Vale (Canley Vale Rd. — blizu železniške postaje) in to ob sobotah od 2h do 6h popoldne. S poukom slovenščine (za otroke in odrasle), bi želeli pričeti čimprej, zato Vas prosimo, da nam sporočite svoja imena, če ste za pouk zainteresirani.

Pišite na: Triglav Community Centre, P.O. Box 40, Summer Hill, 2130. Za nadzorstvo mladinskega pouka smo naprosili slovensko učiteljico gospo MARIZO LIČAN.

Danica in Lojze Moge

NAD 1200 ZA CERKEV V DOMOVINI

Pred par meseci je prišlo iz domovine pismo, naslovljeno na faranje župnije Črensovci, v katerem jih domači župnik prosi za pomoč pri obnovi in popravilu že nad 110 let stare cerkve. Bivši farani (mnogi med njimi so bili v tej cerkvi krščeni, birmanni ali celo poročeni), so se z malimi izjemami hitro odzvali prošnji.

Po dogovoru s Triglavom, so družine Šernek, Ritlop, Kolenko, Špiclin in še nekatere, priredile piknik, katerega dobiček so namenili skladu za obnovitev cerkve. Vklub ne najbolj prijaznemu vremenu, se je nabraljo kaj precej ljudi, ki so se obigranjnu "KVARTENA ŠERNEK" izredno dobro počutili. Organizacija piknika je bila odlična, hrana in posstrežba pa tako dobra, kot da bi bila v rokah poklicnih ljudi in ne prostovolnih delavcev.

Preveč bi bilo naštavati vse, ki so karkorkoli primogli k uspehu, pa tudi ni potrebno, saj so vsi delali z dobro voljo in za plemenito idejo. Vendar ne bo odveč, če k zgoraj omenjenim družinam, ki so nosile

levji delež priprav in dela prištejemo še: Kvartet Šernek, ki je vse popoldne neumorno in brezplačno igral (Good on you — Štefan, Mirko, Stanko in Bob!), našega "poslovenjenega" Makedonca TRAJANJA STANOVSKE, ki je pridno kuhal in Ireno Flisar iz Petrovec, ki mu je ves čas pomagala. Kuhinja ne bi bila tako uspešna, tudi hrana ne tako okusna, če nam ne bi z res dobrim mesom priskočil na pomoč mesar, doma s Prekmurja, Janez Škraban. Hvala in Bog ti poplačaj z zdravjem!

H kuhinji in delu so prispevale še druge gospodinje kot so Ana Šernek, Marija Živčič (darila za srečolov), Ana Kolenko (potice, salate), ki tudi ni pozabila prispevkov za srečolov, Gizela Špiclin, ki je bila v bolnici, pa je pred odhodom pripravila in napekla vse potrebno za naš piknik, kakor tudi Véra Kelenc — Grajfer, Marija Ritlop, Marička Ritlop z možem Gerryjem ter Ivanka Ritlop z možem Hansom, Marta Smuk in še mnogi drugi, med njimi Lojze Vučko, ki je "uravn-

Bogdan Osolnik na Triglavu

MLADINSKI KLUB

Naša mladina — kakih 60 mladih deklet in fantov, je s podporo Triglava in staršev ustanovila — svoj klub. Izvolili so svoj odbor, ki ima mlado predsednico v osebi gospodične Sylvije KARBIČ iz Ingleburn-a. Pomagajo ji še: Miriam in Danny Jakšetič, Laurie Jeretič, Suzan Karbič in še drugi.

Prireditelji so vsem od srca hvaljeni, prav tako pa tudi farani v domovini. Lepo je bilo, da so se vabilu prekmurskih rojakov odzvali zastopniki Triglava, Slovenskega društva Sydney in vodstva slovenskih radijskih oddaj.

Celotna vsota, ki bo poslana v Črensovce je \$1202-70. Ta denar predstavlja izkupiček piknika ter darove kot so: Šernek \$100, Ritlop \$100, Kolenko \$50, Špiclin \$50, Goodec \$30, Škraban in Zelko vsak po \$20, Vera Kelenc \$20, Vučko \$28, Hozjan \$16, Schiffler in Trstenjak vsak po \$12, Uljan \$12, Švigelj \$10, Stare \$6, Johnston \$5. Bilo je še več manjših prispevkov, za katere vsem Bog plačaj!

V imenu organizatorjev ter farne skupnosti v Črensovcih vsem, ki ste delali, se žrtvovali in vsem, ki ste na piknik prišli, prisrčna hvala!

ZAHVALA

Klub Triglav se prisrčno zahvaljuje ansamblu "TRIGLAV TRIO" pod vodstvom g. Mirana ŠPICARJA, ki je plačilo za igranje na klubski prreditvi (\$85.00) podaril klubu.

Mi, starejši, se veselimo mladinske aktivnosti in upamo, da jih boste vsi podprtli. Mladina je naša bodočnost, mladina je tista, ki ji bomo postavili Triglavki dom!

Podrobnosti, ki zadevajo TRIGLAV YOUTH CLUB, boste izvedeli, če telefonirate na 605-3491 (Sylvia Karbič) ali na 73-1571 (Danny Jakšetič).

Miriam Jakšetič

OBČNI ZBOR
Slovensko Avstralskega kluba
"PLANICA"

Občni zbor smo imeli 28. junija 1975 ob navzočnosti več kot 50% finančnih članov kluba. Občni zbor je vodil predsednik kluba ZVONKO GROZNIK.

Iz tajniškega poročila je bilo razvidno (podal ga je tajnik SLAVKO VAUPOTIČ), da je nujna potreba po večjem sodelovanju članstva pri akcijah kluba. Tajnik je tudi predlagal, da bi imel odbor v bodoče vsaj 15 članov.

Predsednik (Zvonko Groznik) je v svojem poročilu naglasil, da je bilo sodelovanje med odborniki v preteklem letu na višini, kar je razvidno predvsem iz uspele izvedbe KMEČKE OHCETI v Wollongongu.

Ko je po blagajniškem poročilu dobil stari odbor razrešnico, je bil predlagan novi odbor s 14. člani. Novi odbor sestavljajo po (končnem glasovanju):

Predsednik: Zvonko Groznik
Podpredsednik: Slavko Vaupotič
Tajnik: Andrej Obleščak
Tajnik (namest.): Ivan Debeljak
Blagajnik: Ivan Rodulf
Blagajnik (namest.): Franc Blažekovič.

Ostali člani odbora so še: Valerija Bedek, Vlado Celin, Lenard Jazbec, Karl Marks, Konrad Pivac, Jože Živko Tone Beguš in Bodboj.

Končno je bilo sklenjeno, da bo ostala članarina za letošnje leto nespremenjena.

Po zaključku občnega zpora je bila majhna zakuska, za dobro voljo in malo plesa pa je poskrbel klubski trio.

PREDSEDNIK POROČA

Čeravno je eno od največjih del že precej za nami, se še vedno čuje in obravnava ena največjih prireditvev, kar jih je Planica ali katero koli slovensko društvo v Avstraliji priredilo — Prva slovenska kmečka ohcet v Avstraliji, ki smo jo imeli 4. aprila letošnjega leta v Wollongongu.

Še danes se sami sebi čudimo, kako smo se podstopili take prireditve, posebno še, ko smo imeli s prireditvami v preteklosti tudi mnogo razčaranja in nevšečnosti. A smo se vseeno odločili za organizacijo največje folklorne prireditve, ki jih je kdajkoli poprej imel naš Wollongong. S svojo odločitvijo in trdim delom smo hoteli pokazati, da so tudi majhni, kulturni in žilavi. Prireditve je bila, kot nam je to znano iz avstralskih listov in televizije izredno velik uspeh, za nas, člane male Planice pa še prav posebej velik.

Že zdaj nas mnogi sprašujejo, kaj bo z "OHCKETJO" prihodne leto. Tu je naš odgovor: Odbor Planice je sklenil, da v letu 1976 ne bo organiziral "Kmečke ohceti", temveč le leta 1977. Takrat bomo spored še razširili, predvsem pa izboljšali. Z izkušnjami, ki smo jih pridobili pri letošnji prireditvi upamo, da bomo tudi boljše uspeli. Na naši prvi Kmečki ohceti smo imeli 10.000 ljudi, na drugi jih bi radi imeli vsaj 50.000. Župan mesta Wollongong nam je že ponudil svojo pomoč, kakor tudi druge organizacije v našem mestu. Že zdaj opozarjam slovenske organizacije širok prostrane Avstralije, da bomo tudi njih povabili k sodelovanju, predvsem pa bomo prosili za pomoč, da bi se slovensko ime še bolj razširilo in spoštljivo izgavarjalo na petem kontinentu.

Zvone Groznik

ŽIVLJENJE PRI PLANICI

SLOVENSKEMU OKTETU

Dragi fantje! — "Vaša mati bi vam morala ob rojstvu krila dati!" Da med nas prišli bi hitreje, da vaša pesem nas spet ogreje.

S petjem ste nam spomin na dom zbudili, Priklicali obrise rek, poljan in brd, kjer smo se nekoč lovili okrog dreves in trt kjer smo čez trate bosi se podili.

Zato vas naše srce hrepeneče želi, roke bi vas rade zadržale, a vi se vračate in naše dlani prazne bodo ostale.

Le srca bodo do vrha polna, ker vaša pesem jih je obogatila, moči, čar ljubezni in ponos jim prilila, da iz njih še dolgo bo toplota lila.

Čez morja, prek hribov in dolin, daleč proč od svojih dragih družin, drugam vas dolžnost kliče, da še več bi se razdali — vas miče.

Res: "Vaša mati, bi vam morala ob rojstvu krila dati!"

Ivana Škof

OBISK SLOVENSKEGA OKTETA

Nedelja 15. junija 1975 bo ostala vsem udeležencem koncerta Slovenskega okteta v lepem in trajnem spominu.

Obisk v dvorani ni bil, kot smo želeli, saj je na koncert prišlo le kakih 130 ljudi in je bila dvorana skoraj pol prazna. Vzroka ne vemo, prepričani pa smo, da so bili udeleženci s koncertom zelo zadovoljni in da so vsi, ki na koncert niso prišli, zamudili res nekaj zelo lepega in slovenskega. Ob petju Slovenskega okteta se tope srca že doma, kaj še le v Avstraliji. Ubrano petje nas je tako prevzelo, da včasih ob kon-

cu pesmi še zaploskati nismo mogli; želeli smo si, da bi pesem še trajala.

Oktet je bil za nas v Wollongongu res prisrčen in domač, slovenski dogodek, posebno še spretna in nevsišljivo domača povezana Bogdana Pogačnika, nas je v trenutku postavila med slovenske ljudi doma.

Oktetu, Pogačniku, ljudem, ki so se za koncert trudili, kakor tudi organizatorjem Bertu Pribcu in Franku Bresniku, v imenu nas vseh PRISRČNA HVALA!

Planica-Wollongong

SPREJEM PEVCEV

Med obiskom v Wollongongu je bil Slovenski oktet gost slovenskega kluba PLANICA. Predsednik Z. Groznik, je priljubljene pevce iz domovine takole pozdravil:

"V imenu našega, slovenskega kluba Planica, vas vse najlepše pozdravljam. Še prav posebno pozdravljam v imenu vas vseh in želim dobrodošlico vsem članom Slovenskega oktetata, ki so včeraj prvič stopili na Avstraliska tla.

Vem, da vam je dobro znano, da smo že pred leti skušali organizirati turnejo Slovenskega oktetata, toda ostalo je le pri želji, ki je ostala vse do danes neizpolnjena. Vzrok za to je zelo preprosti: preveliki finančni stroški.

Danes so tu med nami, za kar se moramo predvesm zahvaliti Avstraliskemu ambasadorju v Beogradu, letalski družbi QANTAS ter avstralski zvezni vladi. Imenovani so namreč uredili in plačali potovanje Slovenskega oktetata. Vsekakor gre največja zahvala članom oktetata samega, ki so se žrtvovali za tako dolgo pot in to brez zahteve honorarja.

Zato vam še enkrat kličemo DOBRODOŠLI MED NAMI. Želimo vam veliko uspeha, ne le v Avstraliji, temveč tudi doma in širom sveta, kjer koli pač boste peli ubrano slovensko pesem!"

Med skromnim obiskom koncerta pa smo vseeno imeli nekaj zelo odličnih gostov, med njimi župana Mr. F. Arkel-a, jugoslovanskega generalnega konzula v Sydney Mr. V. Lesiča, ki nas je obiskal s soprogo ter vice-konzulom Mr. Rubišem in ženo. Na koncert je prišel tudi v Wollongongu zelo popularni predsednik Good Neighbour Council-a Mr. Peter Hilton.

NAŠE PRIHODNJE PRIREDITVE

Kot lani, bomo tudi letos sodelovali pri "Wollongong Show", ki bo v oktobru. Sodelovali bomo pri paradi, tekmovali pa bomo v kategoriji za najlepšo narodno nošo različnih narodnosti. Seveda bomo imeli tudi svoje razstavišče.

V mesecu novembra pripravljamo (v začetku meseca) filmski večer z bogato tombolo, ob koncu novembra pa bomo imeli javno zabavo v Unanderri.

December je zadnji mesec koleninarskega leta in se bo naša družabnost osredotočila v Silvestrovjanje, ki bo ponovno v DAPTO. Igral nam bo popularni kvartet ŠERNEK, ki je nastopil tudi pri slovenski radijski oddaji v Sydneju (Radio 2 EA — Ethnic Voice of Australia).

Za prihodnje leto predvidevamo pustno prireditve ter eno prireditve med velikonočnimi prazniki.

Naša največja prireditve za leto 1976 bo SLOVENSKI BAL in to 1. maja v mestni dvorani v Wollongongu (Town Hall). Že sedaj se pripravljamo za to prireditve. Dvorano smo že rezervirali, prav tako tudi kvartet Šernek, da bo ja veselo.

Seveda smo navedili le večje prireditve. O ostalih bomo članstvo sproti obveščali.

Odbor Planice

SLOVENSKI KOLEDAR 1976

Naročite si pravočasno lepo opremljeni in zanimiv koledar Slovenske izseljenske matice:

Naslov: Slovenska izseljenska matica
61001 LJUBLJANA, p.p. 169.
Cankarjeva 1/II, Slovenija,
Yugoslavija

"SLOVENSTVOIMA KORENINE DO PEKLA"

"Z veseljem naznanjam vsem rojakom", naznanja Slovenska zveza Geelong, "da nam je končno uspelo priti do svojih društvenih prostorov. DNE 25. OKTOBRA BOMO IMELI OTVORITEV SLOVENSKEGA DOMA, KATEREGA BOMO IMENOVALI PO NAJVEČJEM PISATELU IVANU CANKARJU. Slovenci v Geelongu smo upravičeno ponosni na svoj dom!"

Da, ponosni ste lahko, dragi, zavedni Slovenci! Kjer koli je raztresen naš rod, mu je treba postaviti dom, v katerem bo gorela topla slovenska peč in s čarobnostjo bogate narodne preteklosti dajala nove moči razvoju in rasti naše misli in naše zavednosti!

V Vašem imenu, vabimo vse rojake, predvsem pa slovenske organizacije, da se pridružijo slovenskim našega bratskega društva v Geelongu v soboto 25. oktobra 1975. Spored programa je sledeč:

Sobota 25. oktobra 1975: 3.30h popoldne sprejem gostov, otvoritev doma in kulturni program;

5.30 do 11h zvečer bo ples v novem domu.

Nedelja 26. oktobra 1975: med — društveno tekmovanje v balinanju.

Rojaki! Uredništvo Triglava Vas prosi, da se vsi, ki morete in zmorete, pa če ste še tako daleč, udeležite tega pomembnega praznika naših rojakov v Geelongu.

Živeli, marljivi sobratje v Geellongu, mi pa pred Vami s ponosom in spoštovanjem dvigamo klobuk v pozdrav.

OSEBNE UGOTOVITVE

Oktet je odšel. Ostali so nam prijetni spomini, plošče, nova prijateljstva in čudovite slovenske pesmi ki nam še zvenijo u ušesih.

Naš narod v Avstraliji sestavljajo delavci, obrtniki, težaki, uradniki in nekaj takih, ki so se zavolj svoje izobrazbe ali podjetnosti dvignili. Vendar smo s Slovenskim oktetom delični večerje, kosila, nagovore, stiske rok in pa predvsem zavest, da navzlic razlikam v mišljenju, bančnemu računu ali pa zunanjosti, izhajamo iz istega naroda.

Beseda 'oktet' je mogoče odbijala preposek ljudi, ki so se spraševali: kaj pa je to — "oktet"? Harmonike ni bilo zraven, nobenega "tundanta", toda čim so prvi zvoki pevcem

sami spoznavali, ko so potovali s kraja v kraj.

Ko so videli naše izobilje, so se čudili naši sreči. Kajti zares, navzlic vsem težavam, ki jih doživljamo tu, niso med našimi rojaki srečali hude revščine. Žuljavih rok smo stisnili kar precej, robatih besed tudi slišali, toda vse to je bilo nekako odprtje, skupna delitev nove usode.

V začetku je bilo vsem malo nerodno. Pevci so bili včasih muhasti, vreme še bolj. Pred petjem niso hoteli večerje, pili so čaj ali kavo. Hoteli so imeti zavarovane hrble pred mrazom, bali so se za svoje noge. Ko so odhajali iz dvoran, so si zaviali vratove z rutami. Alkohola z majhnimi izjemami niso kaj preveč

terimi sem preživel mnogo ur pri delu za S.D.M. Slišal sem celo par dovtipov na račun svoje poezije, se rokoval s starimi prijatelji, pa tudi neprijatelji. Kar čudil sem se, kako daleč smo prišli: v strpnosti, gradnji in društvenem delu. Melbourne ima zdaj več slovenskih društev. Ena so še nova in ne tako ambiciozna kot je S.D.M. Ena sodelujejo z Matico v Ljubljani, druga so v tem odnosu hladnejša. Vsak pač po svoje misli in računa. Naj jih človek zaustavi? Naj jim zameri? Ustanavljajo slovenske šole, dobivajo knjige iz domovine, hodijo domov na obiske. So pod "vplivom"? Verjetno. Toda so SLOVENCI — in ne pozabimo tega! Kdo sva midva, da bi sodila, KDO JE PRAVI SLOVENEC? KDO KDO NAMA JE DAL PRAVICO DO SODBE?

Nekateri so se spraševali, zakaj ni "zveza" organizirala gostovanja. Katera zveza? Postoje kar dve slovenski zvezi; ena dela bolj uradno in ima uradne seje, druga pa nima sej — povezana je v sodelovanju za skupen cilj — izboljšanje slovenskega življa v Avstraliji. Morda bi bil čas, da bi nastopali pred Avstralci enotno. Toda o tem naj odločajo posamezne slovenske organizacije in njih vodstva. Ob obisku Slovenskega oktetata smo pokazali, da je sodelovanje med Slovenci v Avstraliji dokaj lahko in da je v njih veliko iskrenosti, kadar gre za slovensko kulturo in narodnost.

In potem so tu tudi slovenski katoliški duhovniki in redovnike. Njih je treba tudi upoštevati, saj so tudi oni Slovenci. Tolažijo svoje vernike, poročajo, krstijo in pokopavajo. To rej imamo kar tri "zvezze"! To je dobro. Posebno, če so strpne druga do druge, kadar gre za skupne kulturne in narodne koristi. To je vaja v demokraciji.

Zdaj, ob vrtnitvi Slovenskega oktetata, se marsikdo vpraša: Zakaj so prišli vendar pevci iz slovenske dežele sem na kraj sveta pod južne zvezde? Odgovor je preprost: zato, ker so sami žeeli priti, da bi svojim lovorkam pridružili še peti kontinent in pa zato, kes so jih mnogi ljubitelji petja zelo žeeli med se. Med temi so bili tudi Česnik, Groznik, Bresnik, Špacapan, Valenčič, Ovijač, Ambrož, Stare, pater Bazilij, Petkovšek, Lebar, Persič in drugi kot n. pr. avstralski ambasador v Beogradu ter senator Tony Mulvihill. Kjer je volja, tam je uspeh. Pevci so prišli, ker jim je bilo dovoljeno priti, kar je bilo predvsem v korist nam, pa tudi odnosom med Jugoslavijo in Avstralijo.

In potem so se mnogi čudili, zakaj ni bilo v Sydneju koncerta v "Opera house". Zelo preprosto. V Sydneju je treba dvorane naročiti in plačati do 12. mesecev naprej, mi pa smo imeli le štiri tedne časa za priprave. Žal smo v teh štirih kratkih tednih izgubili veliko nepotrebnega časa z odpravljanjem zaprek in polen, ki so nam jih nekateri "zavdani" v Canberri delali, oziroma metali pod noge.

Zdaj je vse to za nami in v glavnem pozabljeno. Ostal pa nam je lep spomin na slovensko pesem, ki nam jo je prinesel naš Slovenski oktet. Slovenskemu oktetetu, avstralskim in jugoslovanskim oblastem, Qantasu in vsem vam, ki ste k turneji na ta ali drugi način pripomogli, gre zahvala slovenske skupnosti v Avstraliji, kakor tudi moja, če ste se potrudili in prečitali do konca vrstice mojega klepetata, Vaš Bert Pribac.

VEČ OTROK — VEČ VESELJA

prišli med mize in stole, so kozarci nehalo žvenketati, ljudje so ugashali cigarete in se debesedno zazrli v umetnike.

Morda so bila kosila in pogostitve v Melbourne bolj prefinjena, bolj bogata in draga, toda mize so bile polne tudi v Hobartu, Wollongongu in drugih krajih. Ali ni to lepo, da vsak da od svojega najboljšega, pa naj si bo to od bogastva ali skromnosti. S tem da smo častili Slovenski oktet, smo častili svoj narod. S tem, da smo jih skupno častili, smo pokazali, da se zavdamo svojega skupnega izvora in pripadnosti, tudi tukaj na tujih tleh. Po drugi strani pa mislim, da nam Avstralija ni tuja — naša nova domovina je! To so tudi "Oktetovci"

"obrajtali". Razen enega, ni nobeden kadil in še ta je moral to delači zunaj, da ni pihal svoj nikotin v druge. Človeka je spočetka kar malo bolelo ob taki točnosti in redu. Tu smo navajeni bolj na: Take it easy, mate! Ko so pa zazvenele prve pesmi z odra, smo spoznali, zakaj tako skrbno čuvajo svoja grla, bilo nas je celo sram, da smo prej bili tako nestrnji in neuvidevni.

Po koncertih stiski rok, zahvale, solze. Da, polno solz! Slovenska sentimentalnost, boste rekli nekateri. Recite kar hočete. Lepo petje, ki gre do srca, ki te popelje pod Karavanke ob čudovita jezera, je vredno solz in stiskov in gostoljuba.

V Melbourne sem se po dolgih letih srečal s starimi znanci, s ka-

NOVA SLOVENSKA UNIVERZA

MARIBOR — Tu so 18. septembra slovesno razglasili ustanovitev nove univerze. Na slovesnosti je govoril predsednik slovenske vlade Andrej Marinc, ki je izročil rektorju mariborske univerze dr. Vladimirju Bračiču rektorske insignije. Mariborski župan pa je nato izročil predstavnikom univerze zlati grb mesta.

"Univerza v Mariboru pomeni za Slovenijo nedvomno pridobitev, saj bo na ta način univerza v Ljubljani razbremenjena pritiska študentov, po drugi strani pa si bosta lahko obe slovenski univerzi z ustreznim sodelovanjem porazdelili nekatere naloge in uskladili razvojne načrte," je povedal pred svečano razglasitvijo nove slovenske univerze njen prvi rektor dr. Vladimir Bračič.

Seveda pa predstavlja nova slovenska univerza tudi izjemno priložnost za severovzhodni del Slovenije in industrijski Maribor, saj bo nedvomno odločajoče vplivala na nadaljnji razvoj tega dela Slovenije.

Z novo univerzo — če naj dodamo k temu še nekaj podatkov — se je združilo šest, v združenje visokošolskih zavodov vključenih inštitucij — visoka ekonomska komercialna šola, visoka tehniška šola, visoka šola za organizacijo dela v Kranju, pedagoška akademija, višja agronomsko šola ter višja pravna šola. Vseh šest visokošolskih zavodov je bilo v 15 letih delovanja skupno 10.722 diplomantov prve stopnje, visoka ekonomska komercialna šola pa 303 diplomante druge stopnje ter 12 magistrov ekonomskih znanosti. To število diplomantov predstavlja 40 odstotkov redno vpišanih študentov ter 40 odstotkov vseh diplomantov v Sloveniji od leta 1961 naprej. Pomembno pri tem je dejstvo, da se je večina diplomantov vključila v gospodarsko in družbeno življenje severovzhodne Slovenije in Maribora.

OBNAVLJANJE

LJUBLJANSKEGA GRADU

LJUBLJANA — Dolga leta je Ljubljanski grad sameval in iz leta v leto bolj propadal. Toda zdaj grad obnavljajo. Vsak od šestih traktov bo po končani sanaciji dobil tudi svojo dokončno zunanjost podobo. Najbolj razveseljivo pa je, da delo napreduje hitro in denarja za obnovo je dovolj.

KRAVJI BAL V BOHINJU

BOHINJ — 21. septembra je turistično društvo Bohinj — jezero pripravilo tradicionalni kravji bal, ki vsako leto privabi v Bohinj na Ukanc na tisoče izletnikov. V soboto so se srečali planšarji, v nedejo dopoldne pa se je vračala živina s planin. Ob tej priložnosti so poskrbeli za program, ki vsako leto spremlja konec planšarske sezone.

DVA MILIJONA AVTOMOBILOV

Na mejnem prehodu v Šentilju pri Mariboru so v letošnjih osmih mesecih presegli vse dosedanje rekord. Mejo je prestopilo kar 6,650.667 potnikov. Na mejnem prehodu računa, da bo do konca leta prestopilo mejo več kot 9,5 milijona potnikov, v avgustu pa 1,7 milijona. Zaradi gneče na Šentilju naj bi že naslednje leto začeli z rekonstrukcijo prehoda. Nujno bi bilo treba zgraditi še dva cestna pasova za tovornjake (v 8 mesecih je prevozilo mejo nad 2 milijona osebnih avtomobilov, vsak dan gre prek nje tisoč tovornjakov), razširiti pa bo treba tudi cestne pasove za osebne automobile.

NAJDIŠČE NAFTE

Blizu Koprivnice so vrtalci Naftaplina naleteli na bogato najdišče nafte, in sicer v globini 2950 metrov. Za zdaj se seveda še ne ve, za kakšne količne gre. Raziskave se nadaljujejo. Če lahko sodimo po ugotovitvah delancev Naftaplina, gre za najbogatejše najdišče nafte, ne samo v Pödravini, ampak v vsej Jugoslaviji. Raziskave nadaljujejo tudi v drugih krajih na tem območju.

VABILO V SORRENTO

Letošnje mednarodno filmsko srečanje v Sorrentu v Italiji bo najobsežnejši nastop jugoslovanskega filma v tujini doslej, saj zajema skoraj sto del — 21 celovečernih in blizu 80

"Strah" in Babičeva "Veselica", pogled v kratki film pa bodo odpirali Bevc "Lepo je živeti nadeželi", Pogačnikov "Na stranskem tiru", Povohi "Trije spomeniki", Ljubičeva "Brodomolca" in Steinbauer-Marinškof "Student".

Slovenski nastop v Sorrentu s tem še ni izčrpan, kajti v spremnih prediletah, ki bodo predstavljale širše okvire jugoslovanskega kulturnega in umetniškega snovanja, bo sodeloval poleg sarajevskega kitarista Ivana Kalcina in zagrebške avantgardne skupine Acezantez s samostojnim koncertom tudi Trio Lorenz.

SREČANJE SEDMIH OBČIN

PTUJ — Letošnje 14. srečanje delavcev bratskih občin Hrvatske in Slovenije, ki se je pričelo 20. septembra v Ptuju, se ponaša kar s tremi jubileji. Tradicionalno srečanje je v počastitev 30. obletnice osvoboditve, 25-letnice delavskega samoupravljanja in 15-letnice sodelovanja sindikatov občin Ptuj in Varaždin.

Na velesejmu sodelujejo tudi razstavljalci iz 54 držav, ki so posvetili posebno skrb ponudbi svojega blaga, reproducijskega materiala in suravin, precej pa je tudi investicijske opreme. Med kolektivnimi razstavljalci srečamo ZSSR, ki prikazuje dosežke sovjetske industrije, posebej pa litvanske SSR. ZDA predstavljajo razstavo "Fotografija ZDA", medtem ko v okviru kolektivne italijanske razstave prikazuje 35 razstavljalcev strojev za obdelovanje lesa in opreme za vinogradništvo.

DAN SLOVENSKIH PLANINCEV

ILIRSKA BISTRICA — Več kot 3000 planincev se je 14. septembra zbralo na osrednji proslavi ob dnevu slovenskih planincev, ki sta jo organizirala na Svičkah pod notranjskim Snežnikom Planinska zveza Slovenije in ilirskobistriško planinsko društvo. Prvi govornik je bil polkovnik Jože Švigel. Ta je povedal, da je v Sloveniji 88.000 planincev, organiziranih v 140 planinskih društvih.

Ob izrednem povečanju obiskov gor v zadnjih letih je predsednik dr. Potočnik opozoril na letošnje preštevilne gorske nesreče in na onesnaževanje in uničevanje gorske narave. V obeh primerih je odločilen "človeški faktor". Če bi obiskovalci gora upoštevali navodila, napisana v planinski literaturi, v planinskih postojankah in v planinskih izkaznicah, bi bilo nesreč v gorah znatno manj; če bi vsakdo spravil odpadne ploče vinke in plastiko v svoj nahrbtnik in smeti odvrgel v dolini v smetnjak, ne bi bile nekatere gore (mednje sodi tudi Triglav) "sramotne postaje naše kulture", je zaključil dr. Potočnik.

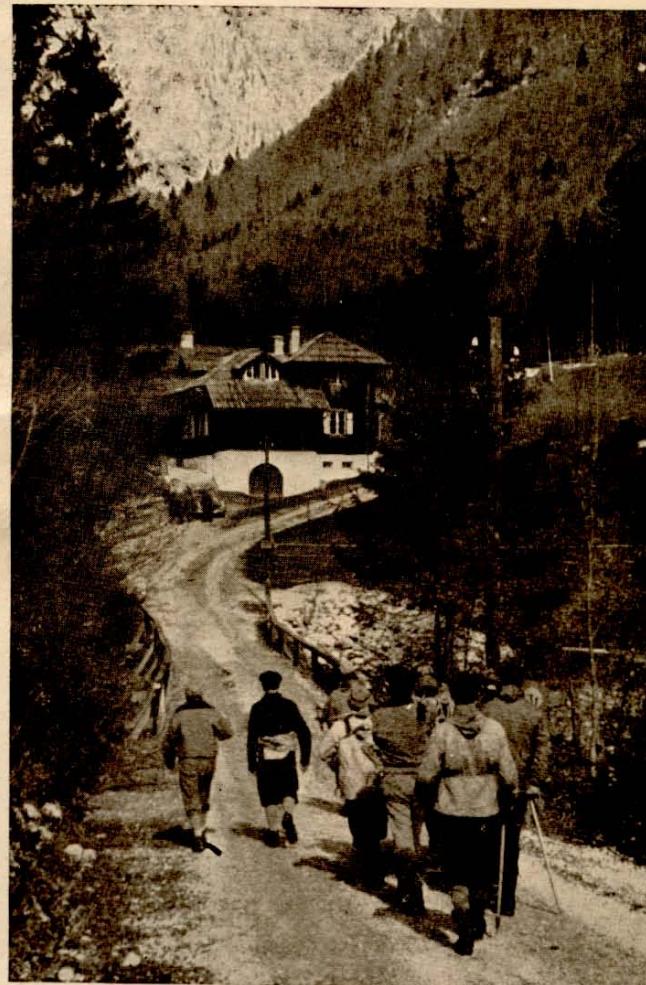
STE V ZADREGI

Če se ne znajdete ali ne veste, kako bi si pomagali, se oglasite pri YUGOSLAV - AUSTRALIAN INFORMATION AND WELFARE CENTRE v Newtownu. Pisarna je v Town Hall-u, Australia Str. (nasproti železniške postaje Newtown). Pisarna je odprta od 2h do 7h popoldne. Vse usluge so brezplačne. Telefon 519-5218.

MILIVOJ LAJOVIC

Liberalna stranka v N.S.W. je za 3. senatnega kandidata dežele NSW izbrala v Ljubljani rojenega g. Milivoja Lajovica, ki je prišel v Avstralijo leta 1951. Kot inteligent, ki mu znanje angleščine ni bilo tuje, se je po par letih življenja v novi domovini znašel in več ali manj vživel. Včlanil se je v Liberalno stranko, pri kateri je zelo aktivno delal in tudi napredoval, dokler ni končno bil izbran za kandidata stranke pri prihodnjih senatnih volitvah.

Vsi Slovenci smo veseli uspeha našega rojaka, saj vemo, da je za svoj uspeh veliko in trdo delal. Z njegovim uspehom se kot Slovenci ne moremo ponašati ker ni naša zasluga, prav tako bi bilo tudi nesmiselno, če bi mislili, da je prišel g. Lajovic do senatske kandidature zato, ker se je boril in delal za obstoj slovenstva v Avstraliji. Politične stranke v Avstraliji so naravno avstralske. V njih uspemo pač v toliko, kolikor v njih delamo in se za nje žrtvujemo. Gospod Lajovic je uspešno in dobro delal — uspel je in mi mu k uspehu iskreno častitamo.

Kamniška Bistrica

kratkih. Festival je zamišljen kot prijateljsko srečanje jugoslovanskih in italijanskih filmskih delavcev. Oblikujajo, da bo Sorrento od 27. septembra do 4. oktobra postal "mala Jugoslavija", ne samo po številu povabljenih, temveč tudi po zunanjem prazničnem videzu, ki si ga bo nadel, saj bo, kot zatrjujejo, sleherno izložbeno okno tudi drobec jugoslovanskega.

Visoki pokrovitelj prireditve je predsednik republike Italije. Slovenski režiser France Stiglic je izbran za častnega predsednika festivala in bo imel na njem svoj filmski dan.

V Sorrento potujejo štirje celovečerni slovenski filmi in pet kratkih. Že prvi dan se bosta predstavila Štigličeva filma "Balada o trobenti in oblaku" ter "Povest o dobrih ljudeh", sledila bosta še Klopčičev

ZAGREBŠKI VELESEJEM

ZAGREB — Tu se je 12. septembra začela 110. mednarodna manifestacija — zagrebški velesejem, na katerem sodeluje okrog 6300 domačih in tujih razstavljalcev iz 54 držav in Jugoslavije, ki bodo skupaj predstavili okrog 300.000 izdelkov. Med mnogimi strokovnimi zbori bo tokrat najpomembnejša tretja okrogla miza o finančnem sodelovanju držav v razvoju. Odprl jo bo predsednik ZIS Džemal Bijedić, na njej pa bodo sodelovali gospodarstveniki iz 40 držav v razvoju.

Na velesejmu sodeluje 1300 jugoslovanskih (od tega nekaj nad 200 slovenskih) organizacij z družbenega dela, ki na 165.000 kvadratnih metrih razstavlja okoli 150 tisoč proizvodov.

PESEM

Počasi lezem v tista čudna leta
ko se začenja nova puberteta.
Pred dvajsetimi leti pesem ta nastala
kot krik zaljubljenega ruševca — prvenca
je. Sedaj pa prvič je "na svitlo dan"
preblisk mladosti kot

Reminiscenca

Sam v pozni urri vračam se domov.
Nad Krimom bliskavica se utrinja
in temna noč krog mene se razgrinja
ter preko polj in travnikov, gozdov.

Prav taka noč takrat bila je, Vanja,
ko vžigala mi kri je strast, omama.
Le tihe zvezde so bile nad nama.
Ne vem zakaj srce že zopet sanja:

Ti v mojih rokah...
Le dih — in namah
me žar krvi je zajel.
Objemal sem Te, Te imel —

O, vroči večeri!

V moji duši, v globini
kot bledi demoni
še spijo spomini:
strasti postiljoni.

Epilog

Sicer pa drugega povedati ne da se.
Odkar minila so najlepša leta,
nič več se moja misel ne zapleta
ji v valovite, črne, goste lase.

In nova, lepa srečal sem dekleta.

Ing. I. Žigon.

ZAKLJUČEK OBDOBJA

Z registracijo kluba Triglav smo zaključili štiriletno obdobe, v katerem je naš klub, središče naše družabnosti, deloval pod okriljem delniške družbe Triglav Pty. Limited. Ob zaključku te dobe, je prav, da se zahvalimo vsem odbornikom, predvsem pa večletnemu predsedniku kluba Stanetu Petkovšku za nesebično, četudi večkrat zelo težavno in še bolj nevhaležno delo.

Dosedanji odbor je delo odlično opravljal. Kadar so nekateri iz tega ali onega razloga malo opustili, so pa ostali toliko bolj poprijeli. Upamo, da bo tako tudi v bodočnosti in da bo novi klubski odbor vsled jasnejše omejitve delovanja in odgovornosti deloval lažje in uspešnejše.

Med vsemi odborniki preteklosti, bi rad še posebej omenil managerja klubskih prostorov LOJZETA MOGE-ja, ki je z vdano in izdatno pomočjo svoje žene, dal v napredek Triglava ne le svoje delo, temveč tudi svoje srce. Danica Moge je 27. t.m. praznovala svoj rojstni dan, istočasno pa sta imela z možem tudi obletnico poroke. K obemu vse najboljše v imenu vseh Triglavčanov!

Chairman, Triglav Pty. Ltd.

USPEH MLADINE

V nedeljo popoldne, 28. t.m., je imela naša mladina (T.Y.C.) svoj ples. Mladi odborniki in njihovi prijatelji so vse sami organizirali, pripravili in vodili. Seveda so jim bili starši in še nekateri drugi v dobrodošlo pomoč. Če niste bili ta dan na Triglavu, si sploh ne morete predstavljati, kako živo je bilo. Igral je "ECHO BAND" — starim jih je bilo še z vato v ušesih težko poslušati, mlađi pa so kar žareli od veselja. Na plesišču ni bilo prostora, celo stolov in miz je zmanjkalo, toliko se nas je nabralo. Med seboj smo imeli več kot sto fantov in deklet ter otrok; odrasli tokrat nismo bili važni, ker je bila prireditev mladinska.

Vse je bilo v lepem redu, tudi fi-

nančni uspeh je mladino zadovoljil, kar je poročilo, da bomo v bodoči imeli še več prireditve za naše mladje.

MIRIAM JAKŠETIČ,
stara 17 let,

je bila najmlajša sodelavka poskusnik oddaj na radiu 2EA v Sydneju. Sodelovala je pri oddajah v slovensčini in je za svojo požrtvovalnost prejela posebno "diplomo" priznanja od Mr. All Grassby-a. Vprašali smo jo, naj nam kaj več pove o sebi:

Rojena sem bila v Sydneju. Moji starši so Slovenci. Obiskujem srednjo šolo in bom letos opravila zaključni izpit. Rada bi postala učiteljica.

Med prostim časom malo šivam in čitam. Zelo mi je pri srcu drsanje, odbojka in plesanje, zato sem se tudi vključila v mladinski odesek Triglava (TRIGLAV YOUTH CLUB), kjer sem trenutno tajnjica. Moja želja je, da bi mogla obiskati Indonezijo, ker se učim jezik te dežele v šoli in pa seveda Slovenijo, ker so moji starši iz Slovenije in ker se tudi slovensko sicer počasi, a z veseljem učim (tu mislim bolj na književni jezik; bo domače že gre). Odkar smo začeli z mladinskimi popoldnevi na Triglavu, predvsem pa z mladinskim plesom, sem spoznala že mnogo mladine slovenskega pokolenja in našla med njimi tudi mnogo prijateljic in prijateljev.

NAJVEČJA SLOVENSKA
LADJA

PIRAN — Splošna plovba je 3. septembra na Japonskem prevzela svojo 22. ladjo, ki so jo poimenovali "Novo mesto". Za ladjo "Kočevje" je to že druga, ki jo je letos prevzela na Japonskem. Ladja ima nosilnost 34 brt in je največja ladja Splošne plovbe. Celoten pogon je avtomatiziran in ga je mogoče uravnavati direktno s komandnega mostu. Ladja bo namenjena za prevoz razsutih tovorov.

HRVATSKA IZSELJENSKA
MATICA

Z Izseljensko matico v Zagrebu ima naš klub zelo dobre stike in je bil že večkrat gostitelj njihovih delegacij ali posameznih zastopnikov. Da bi to urejeno razmerje ostalo še v nadalje na isti ravni, je naš zastopnik na pikniku v Škofiji Loki g. Fred MAVKO obiskal tudi Zagreb in predal Hrvatski matici naše pozdrave.

"Na Matici so me lepo sprejeli in so bili veseli mojega obiska. Obujali smo spomine na Triglav in se razgovarjali o bodočem sodelovanju. Ko se nam je pridružil še častni član našega gluba, bivši generalni konzul v Sydneyu ŠTEFAN TRAMPUŽ, se kar nismo mogli raziti," je ob povratku v Sydney povedal g. Mavko.

IMUNIZACIJA OTROK
(SYDNEY)

Prepreka otroških bolezni je za srečno družinsko žiljenje zelo nujna. In ker je v Avstraliji še brezplačna, je prav, da se je poslužite. V vseh zadevah otrokovega zdravja se z zaupanjem obračajte na krajevne BABY HEALTH CENTRE, v slučaju posebnega problema pa se obrnite pisemo na našo rojakinjo ki dela pri Health Commission of N.S.W. in jo dobite ob torkih v BABY HEALTH CENTRE, 195 Church Street, Newtown, kamor ji lahko tudi pišete (v slovensčini ali angleščini); njeno ime je: Mrs. S. FRETZE. Pišete ji. Ker je sama mati in ker ima tudi potrebo izobrazbo in izkušnje, vam bo lahko v vsem dala dober in koristen nasvet.

IŠČETE POMOČ

Vabimo vse, predvsem pa zastopstva slovenskih organizacij, da se udeleže sestankov, ki jih je organiziral:

AUSTRALIAN ASSISTANCE PLAN

sestanki bodo:

Vedno ob 7.30h zvečer:

Burwood Municipality, 196 Liverpool Rd., Enfield.

8. okt. 75. Strathfield Town Hall, Strathfield.

13. okt. 75. Memorial Hall, Concord.

14. okt. 75 Ashfield Town Hall, Ashfield.

Ne stojmo ob strani! Strnimo se v enoto in terjajmo pravice, ki nam pripadajo. Minili so časi "hlapca Jerneja"!

Imeti moramo več ponosa, samozavesti in predvsem volje!

Posnetek s kmečke ohceti v Wollongongu

SLOVENCI IZ ADELAIDE V SYDNEYSKI OPERI

Iz Adelaide smo dobili pismo od Alojza Vatovca, v katerem nam sporoča veselo novico, da bo slovenski ansambel iz Adelaide "Kvintet Triglav" v sodelovanju s poljsko plesno skupino nastopil v Sydneu in sicer v operi.

Člani ansambla se bodo odpeljali iz Adelaide 26. decembra z avtobusom in prišli v Sydney 27. decembra in bodo še isti večer nastopili v Bankstownu na poljski akademiji v Civic Centre. Glavni nastop pa bodo imeli na večeru poljske kulture v Concert Hall-u, Sydney Opera House v torki 30. decembra 1975 ob 8h zvečer.

Ansambel "Triglav" sestavlja štirje Slovenci in en Poljak. Bobne igra Danny Brgoč (16 let, učenec

glasbene šole), Ludvik Brgoč (17 let) igra trompeto in saxafon, Vladimir Kolman (19 let) igra harmoniko in bas kitaro, Jadran Vatovec (20 let) igra harmoniko in elektronične orgle je obenem vodja kvinteta, katerega dopolnjuje Peter Zabroworný (20 let), ki igra melodično kitaro in tudi poje. Vsi člani kvinteta so učenci glasbenih šol in igrajo za staro in mlado, če je treba.

Slovenski klub Triglav bo poskušal za nedeljo 28. decembra organizirati piknik s plesom, na katerem bodo igrali rojaki iz Adelaide. Podrobnosti bomo objavili v naslednjem številki Triglava, za danes le tako, da si boste že danes lahko rezervirali 28. december za obisk Triglava.

to nezaželeno izgubo.

Z Višarijem se poleti driočajo romarji po strmem žlebu v Žabnici. Žal, da nisem imel toliko pod palcem, da bi si privoščil tako kratkočasen povratek, zato sem se odpravil peš v dolino in na dolgo pot domov v brezpetnih čevljih. Nameril sem se preko Beljaka, Lipe in Vrbskega jezera spet v Celovec.

Kakor županja v Butalah edino srajco svojega gospoda soproga, tako sem pral svojo srajco pri kakem skritem potoku, dokler mi ni zmanjkal mila in tudi denarja zanj. Precej po strani so me gledali Celovčani in nekoliko sitno mi je bilo vendarle, ko sem potrkal na vrata svojega prijatelja Jaka. Prenočil sem pri njem od sobote na nedeljo. Na pot mi je stisnil svojo zadnjo desetico. Daleč, predaleč je bilo še preko Velikovca, Sinše vesi in Pliberka na Prevalje.

Danes se ga nihče več ne boji, čeprav stoji sredi celovškega mesta. Tukaj je tekla stara rimska cesta v Virunum na Gospovskevem polju in tod so potovali kmečki naši predodi k ustoličenju svojih vovod v Gospo Svetu, ki leži nekaj ur severno od Celovca.

Pred Velikovcem je zavil kmet h gostilni ob cesti. Kaj pa sedaj? "Le pojmo noter", je dejal kmet, ko je privezaval konja k drevesu. Hočeš nočeš sem stopil za njim v vežo, pa jo pri zadnjih vratih ucvril v gozd ter po ovinku zopet na državno cesto. Kako naj dam za pijačo, če nimam denarja! Danes niti ne verjamem, da bi bilo kmetu resno do tega, da bi mu ubog študent, brez pet na čevljih, dajal za pijačo.

V Velikovcu se nisem ustavil, ampak nadaljeval pot preko Drave v Sinčo ves in od tam po lepi, senčni gozdnini poti mimo Metlove v Šmihel pri Pliberku. Tu sem se počutil kakor doma. Moji tovariši sošolci so mi imenitno postregli kljub temu, da sem bil bolj podoben strašilu v prosu kakor poštenemu človeku. Še koleselj so mi pravili do kolodvora in mi zložili tudi za vožnjo do Prevalj. Tako sem se tudi brez pet na čevljih in malodane brez podplatov srečno vrnil domov. Pravim pa še danes, da je bilo kljub vsem noprilikam lepo na mojem prvem potovanju po koroški zemlji.

REKORDNO ŠTEVILLO KRVODAJALCEV

V prvih 6 mesecih letos so v Sloveniji zbrali več kot 15 ton krvi. Tako visoka zavest prebivalstva in dobra organiziranost s posredovanjem republiškega RK, sta omogočila, da imajo zdravstvene ustanove v vsakem trenutku na voljo zadostne količine krvi za transfuzijo.

Lani je približno 100.000 prebivalcev darovalo kri, s čimer so zbrali skupno 31,168.285 litrov krvi. Vso to količno so konzervirali. Lani so porabili 18,504.777 litrov krvi.

Po številu prostovoljnih krvodajalcev je Slovenija za Finsko, na drugem mestu v Evropi.

AKCIJA "SUHA KRAJINA 75" KONČANA

NOVO MESTO — 27. avgusta so s slovesnostjo pri osnovni šoli v Prevolah v naselju mladinskih delovnih brigad zaključili letošnjo mladinsko delovno akcijo "Suha krajina 75". Tako so zaključili eno od treh velikih slovenskih akcij mladinskih delovnih brigad, medtem ko bodo drugi, Brkine in Haloze, zaključili v teh dneh. Prihodne leto pa bodo mladinske delovne brigade nadaljevale z letos začetim delom. V akciji "Suha krajina 75" so sodelovali mladi iz vse Slovenije, največ pa jih je bilo iz Dolenjske. Gradili so vodovod za vas Hinje in Prevole.

"**TRIGLAV**" izhaja četrletno. Izdaja ga Triglav Pty Ltd. Za vsebino odgovarja Jože Čuješ, 44 Ryrie Rd., Clemton Park, N.S.W., 2206.

Naslov uredništva in uprave: P.O. Box 40., Summer Hill, N.S.W., 2130. Cena posamezni številki 50c letna naročnina \$2.00 (poština vračuna).

Pogled s Kresa, z zgornjega konca vasi, na Koroško Belo

se stari oče držali za trebuh, jaz pa za glavo. Fletno je pa le bilo tam v Borovljah in nič kaj lahko se nisem poslovil.

Prijatelj me je spremjal skozi Rožno dolino mimo Podgorij, Sveč, Bistrice v Št. Jakob, kjer se mi je najbolj dobro zdelo. Zakaj, to bi utegnil izvedeti pri Kobentarju ali v župnišču.

Brez nezgode sem prispev mimo Baškega jezera v Podklošter in od tam v Rabelj, ki me je spominjal s svojimi svinčenimi rudniki na domačo Mežico. Čez hribe me je vodila pot na vznožje mogočnega Mangarta. Mikalo me je na vrh, a pogled na moje čevlje me je odločno odvračal od takega podjetja. Zato sem iz Mrzlih vod ubral najstrmejšo pot na Sv. Višarje, da si zaslžim odpustkov za študentovske hudočnosti.

Po gorah, po gorah
so ozke stezé,
saj niso za fante,
so le za kozé.

Pete so se samo še rahlo držale mojih podplatov, ko mi je na neki planoti razjarjen planinski bik zastavil pot, bodisi da sem bil premalo prazlično oblečen ali pa, ker nisem nosil s sabo višarskih polen. Ušel sem mu srečno, a pete so mi na begu odfrčale in komaj sem jih utegnil pobrati. Ker jih nisem znal pribiti na čevlje, sem jih pritolkel na vrhu Sv. Višarij na deblo neke smreke. Bog ve, ako morda še danes ne čakajo tam name. Prelep razgled po divje razoranih grebenih in vršacih me je bogato odškodoval za

Lepo nedeljsko jutro je bilo, ko sem jo pobiral po državni cesti iz Celovca v Velikovec. V žepu sem nosil za groš ocvirkov (na Koroškem jim pravijo grumpi) in za groš kruha.

Srečavali so me kmečki ljudje, praznično oblečeni. Marsikateri nezaupen pogled je obvisel na meni, mojih ubogih čevljih in obleki. Težki kmečki konji, ki so vozili premožnejše kmete v mesto, so dvigali v diru oblake prahu in vseboj sem bil podoben mlinarskemu vajencu, ki je pobegnil svojemu gospodarju sredi dela.

Pravijo, da konj hitreje teče proti domu kakor od doma. Pri človeku je menda drugače. Čutil sem se zelo, zelo utrujenega in zaželel sem si, da bi ujel kak voz in se malo popeljal. Prilika se mi je kmalu ponudila. Iz gozda, na čigar parobku sem počival, se je prikazala po kolovozu pripraga. Ponosna kmetica in mož sta sedela na deski. Stopil sem k vozu, preden je kmet pognal konja. "Tak capin! Ne boš se vozil!" je dejala kmetica. Vendar se je ozrl kmet, držeč bič, da bi udaril po konjih ter porogljivo vprašal: "Boš dal za pijačo?" Ne vem, ali je resno mislil. "Bom," sem odvrnil kar tako, ko sem že sedel na vozu.

Utrjen od dolge poti sem bil precej ravnušen za vse, kar se nudi potniku na vožnji po celovški ravnični proti Velikovcu. Ko bi ne bil tako, bi se mi bili pač zbuiali spomini na zgodovino te pokrajine. Saj je tukaj po stari pripovedki v pravdavnih časih gospodaril strašen zmaj.

Tja jo mahnem najprej. Tam imam prijatelja. Oče njegov je pilej, kakor pravijo boroveljskim puškarjem. Borovljani so prijazni, veseli ljudje, kakor vti Rožani. Radi prepevajo in si v pesmi nagajajo.

Borošča fantiča
vsak lahko pozna,
zajucka, zapoje,
da vse zacinhlha.

Pri prijatelju sem bil od domačih prijazno sprejet in odkazali so mi takoj časten sedež na visokem, zibajočem se naslanjaču. Komaj da sem splezal nanj, že se je zazibal in sem telebnil z glavo niz dol na tla. Spominjam se samo še, da so

STALNA VINO TEKA V LJUBLJANI

LJUBLJANA — Na letošnjem 21. mednarodnem sejmu vin, žganih pijač, sadnih sokov in vinogradniško-vinarske opreme, ki so ga na Gospodarskem razstavišču odprli 29. avgusta, zaprli pa so ga 7. septembra, sodeluje 378 razstavljalcev iz Anglije, Alžirije, Argentine, Avstralije, Avstrije, Belgije, ČSSR, Danske, Francije, Grčije, Irana, Italije, Izraela, Irske, Japonske, Kande, Nove Zelandije, NDR, Portugalske, Španije, Švice, Tunizije, ZDA, ZRN in Jugoslavije. Jugoslovenskih razstavljalcev je 163, tujih pa 215. Med razstavljalci se prvič pojavljajo Tunizinci, Japonci in Japonci in Iranci.

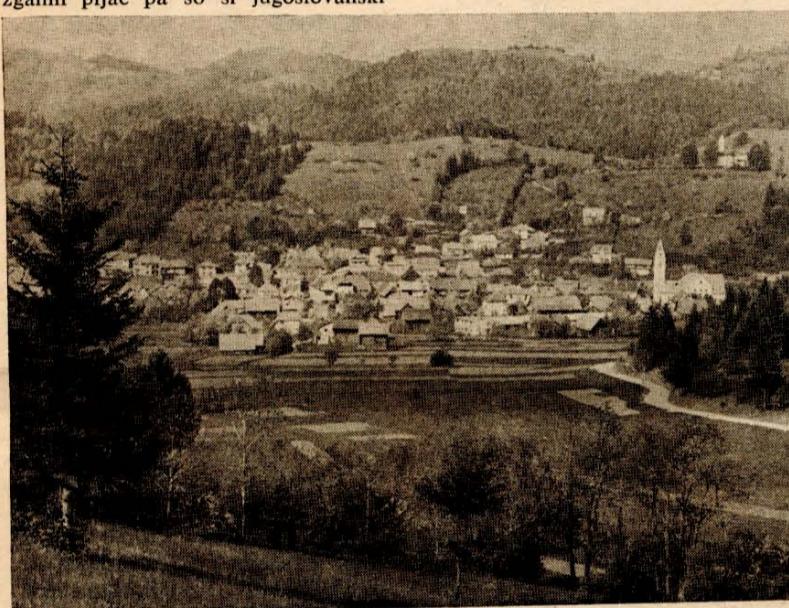
Vinskih vzorcev — ki jih je že pred časom ocenjevala mednarodna komisija — je bilo 771, od katerih je Jugoslavija prejela 50 zlatih, 162 srebrnih in 23 pismenih priznanj, traminec, vino Slovina TOZD Vinag Maribor ter Club Slovin, izdelek TOZD Jeruzalem iz Ormoža pa sta prejela šampska naslova.

Izmed 160 prijavljenih vzorcev žganih pijač pa so si jugoslovanski

proizvajalci prislužili 23 zlatih, 116 srebrnih in dva pisma priznanja ter tri šampske naslove (Talis Maribor za casis liker in viljemovka ter Rubin iz Kruševca za vinjak). Med sadnimi sokovi (bilo je 66 vzorcev) pa je največje priznanje zaslužil Fructalov marelični sadni sok — dobil je naslov grand prix.

V času vinogradniško-vinarskega sejma bo še tradicionalna pokušnja vin, vsak večer pa bodo obiskovalci lahko zapolnili zabavni prostor. Sicer pa bo ob sejmu vrsta spremljajočih prireditev, strokovnih predavanj, simpozijev itd.

Kot novost letosnjega sejma pa bo priprava in dogovor z jugoslovenskimi proizvajalcimi vin, s pomočjo katerih bodo na Gospodarskem razstavišču odprli stalno jugoslovansko vinoteko. Vinoteka, ki naj bi svoje prve goste sprejela že čez dober mesec in bo odprtia čez vse leto, ne bo običajna trgovina z vini, pač pa bo to strokovna organizacija, ki bo razen prodaje opravljala še mnoge druge naloge.

Sodražica

Andreja Grum-Skuljeva:

LETOVIŠČARJI

Šolsko leto se je bližalo koncu, Potočnikovi otroci so že prav težko čakali zaključka.

Dnevi so bili sončni in topli. Otroci so se pridno kopali v bližnji reki.

Nekega dne pridrvita vsa zasopljena Tonček in Lojzek domov: "Mama," hitita pripovedovati na vso moč, "doli v vasi pri Vodnikovih je gospoda iz mesta. Vodnikova Milda nam je že v šoli pravila, da pridejo, pa ji nismo verjeli."

"Gledat jih grem," se odloči po kobilu Tončka, "če hočeš, pa pridi še ti, Lojzek."

"Nikamor ne pojdet," prepovedati. "To ni lepo! Tudi vama bi ne bilo prav, če bi kam prišla, pa bi vaju hodilo vse gledat. Le potrpta, svojo radovednost že še napaseta."

Na vasi pa je bilo vse živo. Otroci so molili glave izza vseh oglov in oprezovali, kdaj pride kdo od gospode po cesti.

Pri stari Lipčevski se je zbral ženski svet.

"Le kako, da so prišli ravno k Vodnikovim? Gotovo jim je svetovala Mica, ki služi pri njih in ji je Vodnica teta."

"Jaz pa vem," se oglaši Katra, "sama Vodnica mi je pravila. Že o Božiču, ko je bila Mica doma, jim je svetovala, naj gorenji sobi priprava

vijo za letoviščarje. Še to je dejala, da se jim bo izplačalo. Maslo, jajca, mleko, vse jim bodo lahko prodali."

Dolgo so še ženske govorile pri Lipčevki in še bi bile, da niso pričekali otroci mimo hiše z novico: "Od kopanja gredol!" Brž so se razkropile, da iz svojih hiš napasejo oči in v tih nadi, da se morda le oglasio za kaka jajčka, maslo...

Preteklo je že nekaj dni. Ljudje so se že navadili letoviščarjev. Nišo pa bili zadovoljni s tem, da največ kupujejo pri Potočnikovih.

"Seveda," so godrnjali, "kjer je več, tam se kopiči."

Mica je morala marsikatero preslišati. Končno se je ojunčila in povedala, da je vse, kar dobe pri Potočnikovih, snažno in brezhinbo pripravljeno.

"Saj smo kupovali tudi drugje," je pravila, "pa ni bilo pravvrstno. Mleko se je večkrat sesirilo in bilo polno smeti; maslo je bilo istotako slabo. Če sem pa kje povedala, da bi radi boljše, so dejali: 'Če ni zanje, naj pa puste.' Pri Potočnikovih nam pa lepo postrežejo, zmerno, računajo, pa smo mi zadovoljni, oni pa bodo dobili lepe denarce."

Kar je Mica povedala, je šlo od ust do ust.

Ko sta šli v nedeljo od maše Potočnikova Francka in Urbanova Rezika, ki sta bili največji prijatelji, vpraša Rezika: "Povej mi no, ka-

SLA PO LEPOTI

TREBNJE — "Človek glej, da naših prednikov več ni, njihova umetniška dela pa še vedno žive. Dvignimo pogled kvišku in ohranimo njih dela v spomin," je napisano z velikim črkami na vhodu hiše 70-letnega Poldeta Kozlevčarja iz Slovenske vasi pri Trebnjem.

Rodil se je v kmečki družini in se začel kot deset let star pastirček ukvarjati z rezbarstvom. "Umetniška žilica je v meni družinsko podobovana," pravi starček, "toda kmetije nisem nikoli pozabil, ker je ona bila edini vir dohodkov za nakup umetnin."

Petdeset let se je umetniško blago nabiralo v muzejsko urejeni dvonadstropni hiši. Polde se poročiti ni hotel, ker "nikdar ne veš, kaj ti primaša žena. Prepotoval sem skoraj da vse države sveta, za človeka z družino pa bi to skorajda ne bilo mogoče. Ne vidijo vsi edini življenski cilj v zbiranju ikon, starih čelad, umetniških slik..."

Poldeta skoraj vsak dan kdo obišče. Pridejo tudi tuji turisti, znani kulturni delavci, najbolj pa se razveseli obiskov skupin šolarjev. "V kotu vidite moj portret, naredil ga je Božidar Jakac," nam je rekel s ponosom naš gostitelj, ki je dve vojni skrival pred sovražnikom zelo vredne stvari, nikoli pa ni pomislil, da bi zaradi udobnejšega življenga prodal primerek iz svoje zbirke. Ponudb je sicer veliko, denar je za starega zanesenjaka vreden le, če se z njim lahko kupi umetniško delo.

Na steni visi tabla z napisom "Dobro premisli, predno storiš in glej na konec". Polde nima bližnjih sorodnikov. "Želel bi le, da po moji smrti zbirko dobi človek, ki jo bo znal ceniti." Ljubljanski muzej bi rad videl zbirko v svojih prostorih, toda v Trebnjem mislijo, da mora vse ostati v njihovi občini.

Talentirana baletna učenka
INGRID GLOGOVŠEK
iz St. Marysa (N.S.W.)
med baletnim nastopom.

IZKLJUČNO ZA "TRIGLAV"

V petek 26.9.75. sta se na Sydneyskem letališu prvič v življenju srečala nemška vojna ujetnika, ki sta bila v ujetništvu v Mariboru in sta si s pomočjo zavednih slovenskih rojakov in kmetov rešila življenje in se po zelo zamotanih doživljajih vrnila v Avstralijo. Eden, RALPH F. CHURCHES iz Sydneysa, je postal celo častni član Lackovega odreda, ko je leta 1972 obiskal Slovenijo in prijatelje iz vojnih let.

Kmalu za njim je prišel v Slovenijo na obisk, prav tako z namenom, da se zahvali medvojnim dobrotnikom JAMES C. PATERSON iz okolice Perthia. Slučajno (ko je čakal na prevoz), je slišal o obisku Churchesa. Sklenil je, da mora po vrnitvi v Avstralijo stopiti z njim v stik. Trajalo je dolgo časa predno sta se našla. V nedeljo 28. tm. sta bila med Slovenci na Triglavu, v prihodnji (decemberški) številki pa boste čitali njuno povest, ki bo prvič objavljena v našem listu.

do in skrbno izplahni, najprej s toplo, nazadnje z mrzlo vodo. Hraniti jo na hladnem prostoru. Ako ima shramba kak duh, se ga smetana navzame. Enako tudi maslo; ne staraj smetane, da postane grenka, ampak iz sveže napravi maslo, če ga je tudi bolj malo."

"Na to že pazim," meni Rezika.

"Gotovo paziš, pa najbrž še pre malo. Da si ti snažna, da imaš umite roke, to vem gotovo, ker te poznam. Kaj pa krava? To je druga. Ali imaš v posebni posodi vodo za umivanje vimena, ali jo imaš kar v žehtarju?"

"Posebne posode nimam. Še misli la nisem, da bi bilo treba."

"Vidiš, to že ni prav, da molžeš kar v posodo v katero si izmila ne-snago z vimena. Tudi suhe, snažne krpe nimaš, da z njo obrišeš vime in roke, da se ne cedi umazana voda v žehtar."

"Vidim, marsikaj mi boš povedala, kar bi moralha že sama vedeti."

"Pa še naprej! Ko je mleko pomolženo, ga nesi takoj v shrambu, ker se prav hitro navzame hlevskega duha. Precedi ga skozi gost cedilnik! Če ga posnemate na posnemalniku, posnemi takoj, ker pomolženo mleko je ravno prav toplo za posnemanje. Če ga kasneje ogrevši, ga lahko preveč ali premalo, ker nimate toplomera. Mleko, namejeno za prodajo, naj se ohladi in ne mešaj toplega z mrzlim. S smetano ravnaj previdno. Posodo pomij vselej, ko jo izprazniš, s toplo so-

do in skrbno izplahni, najprej s toplo, nazadnje z mrzlo vodo. Hraniti jo na hladnem prostoru. Ako ima shramba kak duh, se ga smetana navzame. Enako tudi maslo; ne staraj smetane, da postane grenka, ampak iz sveže napravi maslo, če ga je tudi bolj malo."

"Še to povej, kako narediš maslo?"

"Kot ti, Rezika. Iz dobre smetane bo vedno dobro maslo. Ves pinjenc izgneti iz njega! Pazi, da je smetana primerno topla. Glavno pa je: snaga, svež zrak in hlad."

"Kako ravnaš z mlečno posodo, s posnemalnikom, s pinjo? Naša mati se vedno jezi, če razderem posnemalnik, da ga pomijem."

"Po vsakem posnemanju je treba posnemalnik razstaviti in umiti toplo vodo in poplakniti z mrzlo. Isto je potrebno za pinjo, žehtar, latvico itd. Vsak teden očisti mlečno posodo prav temeljito. Suši jo na soncu, vedno pa na svežem zraku."

"Kar malo sram me je bilo, ker Vodnikovi letoviščarji niso bili zadovoljni z našim masлом. Bomo pač morali izboljšati naše izdelke in ne kot ženske godrnjati: 'Če hočeja biti na kmetih, naj se navadijo na to, kar imamo.'"

"Prav imata, Rezika! Ko bova midve gospodinji, že preobrneva našo vas. Potem bodo letoviščarji naši redni gostje in bo vsaj kak dinar več pri niši."

Primorski Socialni Klub "JADRAN"

ADRIATIC SEASIDE SOCIAL CLUB

LOT 3, DUNCANS LANE
DIGGERS REST 3427
MELBOURNE, VIC., AUSTRALIA

GRADILI BOMO

Iz dneva v dan bolj vidimo potrebo po društvenih prostorih. Ravnato je pripeljalo odbor do resnega razmišljanja o gradnji ustrezačih prostorov. Kot veste, je naše društvo še le na začetni stopnji razvoja, zato si za začetek ne moremo privoščiti večjih zgradb; odločili pa smo se za zgradnjo "koče".

Pred meseci smo povabili člane na skupno razpravo o našem načrtu. Predlog o "koči" je bil sprejet z velikim zadovoljstvom navzočih, kar so potrdili tudi prostovoljni prispevki. Če bo še naprej vladalo tako navdušenje, bomo lahko brez skrbi gradili in tudi dogradili.

Načrt je že izdelal g. T. Kirn, ki bo tudi vodja gradnje. Tudi občino smo že obvestili o našem namenu in vložili prošnjo za odobritev načrtov in gradnje. Prostor v koči nam bo služil za razne družabne prireditve. Dobili bomo možnost predvajati večerne filme, igrati razne družabne igre (bilijard, namizni tenis, šah itd.); seveda je streha potrebna tudi naši mladini, ki zdaj nima primerenega zbirališča. Večjo učilnico potrebujejo tudi učenci naše določilne šole. Koča bo imela tudi kuhinjo, ki nam bo zelo prav prišla ob nedeljskih družabnostih in še posebej ob slabem vremenu, ko se ne da kuhati na žaru.

Torej, če upoštevamo kolikim namenom bo koča služila, smo prepričani, da je naša odločitev za čimprejšnjo gradnjo upravičena in pravilna. KDAJ BO DELO DOKONČANO IN KAKO SE BO RAZVIJALO, ZAVISI OD NAS ČLANOV. Veliko zavisi od naše denarne pomoči, mnogo pa tudi od našega prostovoljnega dela. Do zdaj smo zbrali že kar lep znesek denarja in če se izkažejo še ostali člani v enaki meri, potem ne bo treba društvu iskati posojila.

Ker bi radi dokončali zgradbo vsaj do SILVESTROVANJA, vas prosimo, da vsi čimprej in čim izdatneje podprete svoje društvo, naš "JADRAN". Sodelujte vsi, saj bo zgradba služila predvsem članom in njihovim družinam.

Odbor Jadrana

SLOVENEC V REPREZENTACIJI

Zaveden slovenski fant iz Smithfielda BORIS ŠVIGELJ, je bil član N.S.W. nogometne reprezentance, ki je igral proti Victoriji. Upamo, da bo Boris, kot odličen nogometničar pomagajo očeta in priateljev zbral skupino naših najboljših in najbolj navdušenih nogometnikov in ustavil podružnico ljubljanske Olimpije v Sydneju.

POZDRAVIL BOM DOMOVINO

Visoko pod sinjim nebom, skoraj neopazno, se premika letalo. Njegova senca tam dol... po zemlji pa hiti, neizmerno hiti, kod da se ji kam mudi. Pa saj se mudi. Tam daleč on-kraj morja, na veliki "otok", kjer name čakajo dragi bratje, sorodniki in prijatelji.

Pod nami sama puščava, neizmerena puščava, brez konca, brez kraja, brez življenja... Kar naenkrat, izza belih oblakov, se prikaže morje... nekaj zelenega... mesto, lepa dežela polna življenja. Pa zopet pesek, puščava, obup brez upanja... temna noč; tako temna da kadar pogledaš v črno globino te kar strah preleti. Čas leti z nami...! Sanje nas spremljajo. Skozi okenca nas iz

žuljavih rok in znojnega čela... do današnjega cilja. Gotov sem tudi, da ta nova zemlja vam je bila, od sporetka, mačeha in brez usmiljenja; pa se je niste ustrašili... sinovi naroda ki se ne boji žuljev in se zna boriči da si pripravi življenje vredno življenja. Vse to se kaže pred mojimi očmi, kot v filmu.

Trud, oddaljenost od domače zemlje in žeja po njej, vse to, mislim, je čudovito vplivalo na vašo notranjost da ste prišli do pravega prijatelstva, da danes živite kakor ena velika Slovenska družina, oddaljena od svoje zemlje. Le tako blizu eden drugega, pri srcu in duši, si lahko pomagate premagovati težave, ki spremljajo pot vsakega življenja. Kako

vašo umnost.

Visoko nad oblaki pa spet leti srebrna ptica. V njej, od vas poslovjen, se vračam proti domu. S seboj nesem lep vtis, ohranil bom trajni spomin mojega snidenja z vami. V meni bo ostala slika vašega čudovitega dela, vašega truda in veselja, poniznosti in poguma, ki so postali temelj nove dežele.

Grem od vas v upanju, da bom spet prišel in da bom užival v vami v iskrenem veselju, katerega današnji svet izgublja. S seboj ponesem pogled na vaše svetle oči, ki so me spremljale do letala, polne domotožja. Odhajam z obljubo, da bom za vas pozdravil naše prelephe hribe in doline, čudovite gozdove, tihe reke in deroče potoke; vse bom pozdravil za vas.

Pozdravil bom vse vaše drage v domovini in jim povedal vse kar sem lepega doživel med vami. Upam da mi bo moč opisati kar sem videl in slišal od vas. Vse je kot v pravljici, pa vendar mislim da mi bodo verjeli.

Pozdrav ponesem tudi vašim ranjkim, ki so za vas molili, trepetali in trpeli v tistih teških časih ko ste šli od doma. Sedaj počivajo v miru..., domača zemlja jim hladni tiki dom.

Še vedno imam pred očmi vaše lepe hiše, prelephe vrtove, neizmerna polja ter sočne travnike na katirih se pase tisoče goved. Še vidim tihе pa vendar vedre reke, globoka jezera; v ušesih še slišim buhanje silnih valovov ki se razbijajo ob obalo va-

Grad Snežnik na Notranjskem

sna zbudil zlato sonce..., nas vabi na življenje, na pogled čudovite justranje zarje..., na nov dan.

Pod nami so zopet zeleni gozdovi, travniki; mesta in vasi so raztrešeni na njih, plave in zelenkaste reke se zvijajo in razvijajo po tej krasni deželi... senca letala boža vse to in hiti dalje. Vse je tako krasno in čudovito da skoraj ne morem verjeti; iz prsi se mi izvije: "Hvala Stvarniku za tako lepo stvaritev!"

Železni ptič hiti z nami naprej, moje misli pa segajo nazaj, daleč nazaj, v čase ko ste vi dragi rojaki zapuščali rodne kraje; ko ste šli s težkim srcem, grenko dušo in velikim upanjem "s trebuhom za kruhom" daleč v neznani svet. Hrepneli in upali ste da vam bo ta pokazal luč skozi temo težkih časov.

Predstavljam si vaše trpljenje, vaš trud in muke prvih let. Predstavljam si tudi vaše prve uspehe, sad vaših

se vse to čuti med vami! Vse to sem občutil, ko sem stopil v vašo sredino, v mojo dušo je šinil globok in nepisni utrip zadovoljstva. Razumel sem in prišel do spoznanja, da je res potreben iskreno prijateljstvo za razumevanje in mirno sožitje med ljudmi.

Pa kaj bi segal tako daleč v preteklost. Veseli me da ste sedaj zadovoljni, čeprav vas včasih obišče domotožje po domači grudi, po rodni vasici, po hiši v katiri je tekla zibelka rožne mladosti; ko vaše misli tečejo nazaj v čase ko ste, fante med fanti, popeli podoknico. Tega danes ni več v vaši vasi, ostali so samo lepi spomini. Spomini tistih časov so se vkorenili najbolj globoko v vaših srcih... le iz vaših gril in iz vaše duše se to danes, tam daleč čez lužo, obnavlja.

Veseli me, da ste vse svoje šege prenesli v novo deželo, katiri ste pokazali vašo hrabrost, vaš pogum in

še nove domovine...

Ko se peljem, od Trsta proti domu, se mi zdi da me drevje ob cesti pozdravlja in poprašuje: kako je, kako je, kako je tam? Vasi kar hitijo proti meni u upanju da bodo prve doble kašno novico.. Kaj pa mater: skrb, radovednost in upanje, vse to je na obrazu, ki postaja, po mojih besedah, veder, nežen in srečen...; solza zadovoljstva privre iz oči, kakor biser teče, doli, po obrazu..., hitra roka jo obriše..., globok zdih iz srca: "Hvala Bogu!" To je vse.

Tudi jaz tih ponovim "Hvala Bogu" ker vam je dal možnost in moč, da ste si ustrvarili dobro življenje in meni dal možnost, da sem vas obiskal.

V enem objemu pritisnem vse na srce in se vam zahvalim za tako vroč in prisrčen sprejem in za zares prijetno bivanje med vami.

Pepi Valenčič

ZENSKI KROŽEK

Vsi veste, da je bil Jadran ustanovljen še le pred kakimi štirimi leti. Za to kratko dobo smo se sorazmerno kar hitro in dobro razvili. Prišli smo že tako daleč, da že naše žene in dekleta čutijo potrebo po združitvi, zato smo 29. junija t.l. na skupni seji izvolili odbor ženskega krožka.

Ustanovljeni "Ženski krožek" vodijo:

Ema Iskra, predsednica,
Ana Iskra, podpredsednica,
Julija Logar, tajnica,
Anica Poklar, blagajničarka.

Krožek je sprejel na svoje rame precej dolžnosti, ki jih je prej opravljal klubski odbor; predvsem je dobrodošla odločitev, da bo krožek skrbel za prehrano na vseh naših prireditvah. Krožek bo sodeloval tudi pri nedeljskem prostovoljnem streženju članov in gostov na našem zemljišču ter skrbel in vodil našo dolnilno šolo.

Vemo, da bomo morali z razvojem in porastom društva ustanoviti še več različnih krožkov, če bomo hoteli urejeno delati in rasti. Za zdaj smo se ustavili pri ženah in dekletih, katerim želimo veliko uspeha in zadovoljstva pri delu za našo skupnost.

Danica J.

REVISED VISITOR POLICY AND PROCEDURES

Visitor visas will continue to be available with the minimum of formality and delay to genuine applicants seeking to visit Australia for a short period for purposes such as tourism, business discussions or negotiations, seeing relatives or for pre-arranged medical treatment.

Overseas posts will be required to consider all applications carefully to assess whether a bona fide visit is intended. Applications will be referred to Australia for consideration if the overseas post determines that enquiries in Australia are necessary to resolve any doubts.

Visit visas will be refused in any case where the overseas post concludes that the aim is to obtain entry to Australia for purposes other than a genuine short term visit.

Holders of visitor visas will continue to be ineligible to engage in employment in Australia. Where a visa is inscribed in an applicant's passport the additional stamp "Employment Prohibited" will continue to be inscribed.

Generally visitor visas will be issued for visits up to a maximum of six months.

Requests for extension of visitor stay beyond the period initially approved will be considered only if there are exceptional circumstances.

Visitors already in Australia who have overstayed their permitted period of entry, or who are engaged in employment in contravention of the conditions of their temporary entry will still be required to depart from Australia. Failure to do so will render the offenders liable to deportation.

NOTE: Any person deported from Australia (or any other country) comes under the provisions of Section 16 (C) (III) of the Migration Act and will not be allowed to re-enter Australia without special permission given in the knowledge that he was a deportee. Such people also find it difficult to gain entry into many other countries.

ŽALOSTO, A RESNIČNO

Morda ni dobro, da pišem in prinašam na dan slabosti slovenskih organizacij, je pa potrebno, če se hočemo podobnim nevčešnostim v bočnosti izogniti.

Kar želim povedati v naslednjih vrsticah, so moji vtisi, ki so jih posamezni odborniki in predstavniki različnih slovenskih organizacij naredili name ob prilik našega do sedaj največjega kulturnega dogodka — obiska Slovenskega okteta.

Nekako napihnjeno obsojamo konzervativne klike nekaterih Hrvatov v Avstraliji. Zdi se mi pa, da imamo podobne klike tudi med nami Slovenci, le da so v zelo majhnem številu ter da so bolj "diplomatski", če že ne smem zapisati — potuhnjeni. Da se štejejo med "velike" in da se "štulijo" tja, kamor jih ni nihče vabil, je pa naravno, ker bi se radi pokazali, kako zelo so "zavedni" in "napredni"! Ko liko "majhnih" Slovencev pa je, ki so pripravljeni narediti še več in so tudi naredili, pa ne zaradi trkanja na prsti ter slave in prikaljanja.

V tekmovalju, kdo se bo pokazal "večjega" in "vplivnejšega", so se kresali med seboj in izgubljali dragocen čas in s tem zaupanje onih ljudi, ki bi radi imeli zdravo vodstvo, ki vidijo v Slovenski skupnosti (za katero sta tako ostro nastopala in se borila naša nepozabna kulturna dealca Cankar in Levstik) moč, ki bi lahko klubovala vsem nevčešnim vetrovom tujine.

Namesto, da bi izkoristili čas za načrtno delo, da bi se člani "Okteta" lahko srečali tudi z "malim" rojakom, ki si je to tako hrepeneče želel, so ta čas igubljali v prepiranju. In kdo je bil prikrajšan — slovenski človek v Avstraliji, brez katerega tudi "veliki" ne bi dosegli to, kar so. Šli so celo tako daleč, da so člani "boljšega" društva plačali \$4.00 za koncert, člani mlajšega društva pa \$5.00 (Morda je manj bogatim tudi kultura manj potrebna?!).

Nihče ne more zanikati na videz dobre, celo brezhibne organizacije, prav tako pa se je na obrazih marsikaterega video, da je delal iz gole sebičnosti in želje po uveljavljanju.

Kje je tista naša topla, nesebična vest? Ko bomo to nesebičnost videli v naših odbornikih, bomo tudi Slovenci v Avstraliji enotnejši in "mali" bodo še bolj delavni, saj so ravno oni tisti, ki stremijo le za enim ciljem — ciljem SLOVENSTVA!

Prav je, da sme imeti vsak svoje prepričanje, saj končno živimo v deželi, o kateri smo vsi prepričani, da priznava svobodo mišljenja, ni pa prav, da različnost prepričanj in sovraštvo vpliva na organizacijo koncertov Slovenskega okteta, ki je resnični nosilec naše slovenske kulture.

Upam, in z mano tudi mnogi drugi, da bo v bodoče ob podobni priliki tudi v Melbourne prevladala slovenska zavest nad politikanskim kliksrom.

Ivana Škop.

Vrstili so se govori in nastopila je tudi Rezijanska folklorna skupina, ki uradno deluje že od leta 1838. Zaradi geografske izoliranosti je ostal njihov jezik arhaičen in zato težko razumljiv. Tudi ples in tehnika igranja instrumentov je star ljudska umetnost. Program je zaključilo Stalno slovensko gledališče iz Trsta z enodejanko Jake Štöka: Mutasti muzikant.

"Ta tradicionalni praznik je postal izraz žive solidarnosti in bratske ljubezni, ki združuje naše ljudi od Nedije, Tera in Rezije do Kanalske doline," je rekel v svojem govoru predstavnik beneških organizacij Janez Florjančič. Ob dnevu emigranta se hočeo pokazati kot slovenska narodnostna skupnost Benečije, poslena in ponosna. Na ta dan se zberejo emigranti iz vse Evrope in si sežejo v roke kot brat bratu, kot delavec delavcu in hočeo dokazati, da so ljudstvo, ki samo sebe ne zanika in ostaja zvesto svoji mali domovini med gorami in svojemu narodu ter je ponosno na svoj slovenski jezik.

"Prav zaradi tega," je nadaljeval Florjančič, "nam nihče ne bo mogel več reči, da nas ni, da ne eksistiramo. Mi smo živa priča naše biti in zahtevamo pravico, da se lahko razvijamo, kot slovenska jezikovna skupnost videmske pokrajine. Hočemo biti deležni novega procesa pravice in resnice. Hočemo torej živeti in hočemo, da vsi spoštujejo naše narodno in jezikovno bogastvo, ki ga uradna kultura poniže in ne priznava."

V GORIŠKIH BRDIH

BENEŠKI SLOVENCI

Beneška Slovenija, ta najzapadnejši košček slovenske zemlje doživlja danes svoj narodni preporod. Morda je ta beseda preširoka, toda v tej deželici, ki je že nekaj stoletij osamljena in zapostavljena so se stvari začele spominjati. Če hočemo spoznati beneško problematiko moramo pogledati nazaj v zgodovino. V petnajstem stoletju je bila Benečija v dobi svojega največjega razcveta. Takrat so bili Beneški Slovenci samostojna skupnost v zaledju Beneške republike. Vključili so se v trgovino, ki je spodbujala družbeni in kulturni razvoj.

Danes so razmere zaskrbljujoče. Italijanske oblasti Beneškim Sloven-

cem sploh ne priznavajo statusa etnične manjšine. Vojna služnosti onemogočajo gospodarski razvoj te deželice. Priča smo kulturnim diskriminacijam in ustrahovanjem.

Kot vsako leto je bil tudi letos v Čedadu tradicionalni beneški praznik: Dan emigranta. Zbral se je staro in mlado, izseljenici so objeli svoje sorodnike, vse je bilo veselo in praznično. V nabito polni dvorani so nastopili Beneški godci pod vodstvom Antonia Birtiča, otroci so recitali, zbor Rečan iz Ljes je zapel nekaj pesmi, Birtič je predstavil pred mesecem ustanovljen pevski zbor Nedije glas in publike je z njim zapela lepo beneško pesem Oj Božime.

Čudna matematika

"The Department of Media has allocated \$100,000 for the continuation of the ethnic broadcasting experiment through stations 2EA (Sydney) and 3EA (Melbourne)."

Pravijo, da je v Avstraliji skoraj 1/3 delovne sile rojene izven Avstralije. Število prebivalstva, ki niso potomci angleških staršev je v Avstraliji ogromno; to priznavajo danes že vse politične stranke. In vendar je dobil "ETHNIC RADIO" samo \$100,000 za dobo 6. mesecev (in vsi delamo pri tem berzplačno!!! op. Co. ord.). Istočasno je dobil A.B.C. nad 100 milijonov. Is this a "fair go — or just ethnic"!?

J.C.

F.T. ADMINISTRATIVE SERVICES PTY. LIMITED

182 Norton Str., Leichardt.

TAX CONSULTANTS

Tel.: 560-4766

INSURANCE BROKERS

Tel.: 560-4490

Prevzamemo registracijo in knjigovodstvo vsakovrstnih podjetij in družb ter kontraktorje in posameznikov (Income tax returns).

*Rojak V. FERFOLJA Vam je vedno na razpolago.
E. WEINBERG
J. THAME*

Zastopamo različne zavarovalnice — "Tariff Companies" in druge.

Nudimo življenska zavarovanja, boleznska, proti nezgodam in nesrečam. Prav tako zavarujemo premičnine in ne-premičnine kakor tudi "Workers Compensation, Public Risks, Superannuation" in druge.

Predno naredite odločilen korak v življenju, se posvetujte z nami. Majhna izguba časa Vam lahko prihrani veliko razočaranja in denarja!

CIVILNE POROKE

v slovenščini ali angleščini,
na kraju (prostoru, ki je Vam
všeč) opravlja

**JOŽE ČUJEŠ, CMC.,
MARRIAGE CELEBRANT**

44 Ryrie Road,
Clemton Park, 2206

Telefon: 76-0155 ext. 7.
ali 78-1431 (zvečer)

N.S.W. V MEDIBANK

V torek 30. septembra je bil podpisani dokončen dogovor med avstralsko vlado in med vlado zvezne države N.S.W. o brezplačni bolniški oskrbi prebivalcev N.S.W. Dogovor stopi v veljavo s 1. oktobrom 1975. Po tem dnevu ne bo treba več privatnega zavarovanja za zdravniško in bolniško oskrbo, priporočljiva pa je, ker nudi mnoge ugodnosti, ki jih sicer Medibank ne krije, oziroma predvideva.

SLOVENSKA AKADEMIJA

Koordinacijski odbor slovenskih oddaj Radia 2EA v Sydneyu pripravlja veliko kulturno akademijo v soboto 31. januarja 1975 ob 7h zvečer v Ashfield Town Hall-u, Ashfield. K sodelovanju so vabljene vse glasbene, pevske in folklorne skupine, kakor tudi posamezniki. Ta program bo sneman tudi za radio v Sydneyu in Ljubljani. Pokrovitelj večera je Mr. Al GRASSBY. Sodelovale bodo tudi ostale jugoslovanske kulturne skupine (vsaka narodnost po eno točko).

INSTALATION —

SERVICE — REPAIR

HOME OIL HEATING

V poletnih mesecih je ekonomsko najprimernejši čas za ureditev zimskega ogrevanja vaših hiš in stanovanj. Prihranek je neverjeten, posebno še pri današnjem naraščanju cen.

Za podrobnosti telefonirajte na:

Stanko Fabjan

80-5733

104 Charles Str., — PUTNEY.

TRIGLAV PRESS

P.O. BOX 40.

SUMMER HILL, N.S.W., 2130.

Prilagam naročnino za "TRIGLAV" (\$2.00 letno) in (\$.....) dar za tiskovni sklad lista.

(priimek in ime)

(ulica) (mesto)

Podpis: Datum: Post Code:

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA
61001, LJUBLJANA p.p. 169

SLOVENJA — YUGOSLAVIA

Pošljite mi
mesečno revijo *Rodna Gruda*
Slovenski koledar za leto 1976
učbenik slovenščine "Slovene by Direct Method"

Točen naslov:

Podpis:

LADJI ZA KITAJSKO

PEKING — Predstavniki ladjedelnice "3. maj" na Reki in Kitajske strojne korporacije so v Pekingu podpisali sporazum, po katerem bo ta ladjedelnica za Kitajsko izdelala dve veliki ladji z nosilnostjo po 45.000 ton. Podpis pogode o tem poslu v vrednosti nekaj deset milijonov dolarjev bo kmalu na Reki.

Vrednost blagovne menjave med SFRJ in Kitajsko je lani dosegla rekordno vsoto 144,6 milijona dolarjev

v obeh smereh, kar je dvakrat več kot leto poprej, ladjedelnštvo pa ima pri tem velik delež.

SLOVENSKI FILM

Slovenski klub Triglav pripravlja družabni večer oziroma popoldne za svoje člane in prijatelje ter filmski večer, na katerem boste videli nov slovenski film, ki je pravkar prišel iz domovine. Podrobnosti na klubski oglasni deski.

THE MUTUAL HOME LOANS FUND OF AUSTRALIA LTD.

Provides housing loans to its members from $2\frac{1}{2}\%$ reducible interest to 100% of valuation.

Nudi svojim članom posojila za domove od $2\frac{1}{2}\%$ obresti, ki se zmanjšujejo v sorazmerju z glavnico. Posojilo lahko doseže višino ocenitvene vrednosti nepremičnin.

Za podrobnejša pojasnila telefonirate našemu uradu

340 PITT STREET

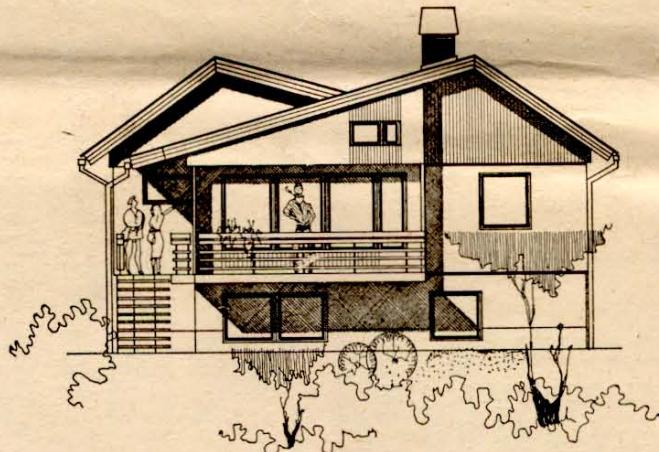
(BLIZU LIVERPOOL ST.)

S Y D N E Y

Telefonska številka 61-8235; vprašajte za Barry SEDELBAUER-ja, s katerim se boste lahko z zaupanjem pogovorili.

Če želite, lahko izražete doljni obrazec in ga pošljete naši družbi.

Please note: Applications will proceed only on the basis of the application attached to the prospectus.

Write for Prospectus to:

The Mutual Home Loans Fund of Australia Ltd.

(B.S.)

G.P.O. Box 4336,

Sydney, 2001.

Name Telephone

Address Post Code

Please send me without obligation The Prospectus. My address is as stated above. A note that applications will proceed only on the form referred to in and attached to a printed copy of the Prospectus.

Date Signature

YUGOSLAV AIRLINES

Najkrajša in najenostavnejša pot domov je z J.A.T.-om.

Letala jugoslovanske letalske družbe imajo direktno zvezo med Sydneym in Beogradom. Odlet iz Sydneysa vsak četrtek 4.15 h popoldne in vsako nedeljo ob istem času.

Vsa pojasnila lahko dobite pri vašem potniškem agentu ali pa pri pisarni

YUGOSLAV AIRLINES

88 Pitt Street, SYDNEY, telefoni: 221-2899, 232-3399.

Za rezervacije telefonirajte na: 221-2199.

V Sydneyu imamo svoj urad zadnjše na: 126 PHILIP STREET.

Pisarna je odprta od 9h zjutraj do 5.30 h popoldne, kakor tudi ob sobotah dopoldne med 9. in 12. uro.

Rojaki v Victoriji in Melbourne imajo na razpolago naše urade na

500 COLLINS STREET,

MELBOURNE — Telefon: 612-2256.

Z JAT-om lahko letite v vse dele sveta, tudi v zgodovinsko mesto DUBROVNIK na plavem Jadranu.

ZDRAŽENA JUGOSLOVANSKA IZVOZNA IN KREDITNA BANKA — BEOGRAD

SESTAVLJENA IZ:

JUGOSLOVANSKE IZVOZNE IN KREDITNE BANKE, BEOGRAD (EXPORT-BANKA), KOMERCIJALNO-INVESTICIJSKE BANKE, BOR IN KREDITNE BANKE, SUBOTICA,

S PODRUŽNICAMI V:

Beogradu, Bajmoku, Baru, Boljevcu, Boru, Čačku, Cantaviru, Horgošu, Kanjiži, Kladovu, Kopru, Knjaževcu, Kragujevcu, Kruševcu, Leskovcu, Majdanpeku, Milanovcu, Negotinu, Negotino na Vardar, Pančevu, Salašu, Svetozarevu, Subotici, Tuzli in Zaječarju

TER KMALU V:

Skoplju, Strumici, Ohridu, Zagrebu, Osjeku, Banja Luki, Mostarju in Novem Sadu.

INOZEMSKE PREDSTAVNIŠTVA:

LONDON, FRANKFURT, DUNAJ, TRST in kmalu SYDNEY in MELBOURNE.

NAŠA BANKA VAM JE NA RAZPOLAGO V JUGOSLAVIJI IN V INOZEMSTVU:

- sprejema denarne vloge, vodi devizne račune in dinarsko varčevanje;
- urejuje plačilni promer doma in v inozemstvu (kraditna pisma, čeki itd.);
- vodi tekoče in žiro račune svojih strank.

NAŠA BANKA ODOBRAVA KREDITE ZA:

- nakup industrijskih strojev in blaga,
- nakup kmetijsko gospodarskih strojev,
- nakup najrazličnejših obrtnih strojev,
- nakup stanovanj,
- gradnjo trgovin, skladišč itd.,
- turistična potovanja in letni dopust,
- ter kredite za mnoge druge potrebe.

Banka odobrava kredite na osnovi terminskih vlog (denar mora ostati v banki vsaj do dobe, za katero je odobren kredit). Denar, ki je vložen kot osnova prošnji za odobritev kredita se obrestira do 8%, odobreni kredit pa nosi obrestno mero od 8% do 12%. Kredit je odobren na različne dobe vračanja; običajno med 10 meseci in 15 leti.

DEVIZNI RAČUNI:

Devizne vloge dobijo interes plačan v devizah in sicer 7,5% za navadne vloge in 9%, če so devize vložene vsaj za dobo od 1. do 2. let. Devize vložene za več kot 2 leti, prejmejo 10% obresti letno.

VSE VLOGE (dinarske in devizne) SO VEDNO NAVOLJO VLAGATELJEM. DEVIZNI RAČUN SE VODI V VALUTI, KI JO SAMI ODLOČIJO — TUDI V AVSTRALSKIH DOLARJIH. Za vse vloge jamči država **SFRJ**, a za tajnost vašega poslovanja in za hitro urejevanje naročil **EXPORT — BANKA**.

Poslužujte se ugodnosti naše banke, ki vam jih nodimo popolnoma brezplačno.

**ZDRAŽENA JUGOSLOVANSKA IZVOZNA IN KREDITNA BANKA
BEOGRAD, MASARIKOVA 5, JUGOSLAVIJA**

P.S.: Za podrobnejše informacije se lahko obrnete na uredništvo "Triglava".

GORENJE — VELENJE

S.R. SLOVENIJA, JUGOSLAVIJA.

Rojaki Slovenci, člani narodov in narodnosti Jugoslavije!

Ko kupujete hladilnike in druge hišne in gospodinjske pripomočke, ne pozabite, da smo **po številu majhni — po kakovosti pa veliki**.

Zaupajte domačemu podjetju **GO R E N J E** z Velenja, katerega izdelki so danes poznani in cenjeni po vsem svetu; tudi v Avstraliji.

Izdelke GORENJA lahko kupite med drugim tudi pri:

NORMAN ROSS DISCOUNTS — NOCK & KIRBY — HOME CRAFTS NATIONWIDE STORES — WOOLWORTHS HOMEMAKERS STORES — FRISCO HOME FURNISHERS — GODFREYS ELECTRICAL APPLIANCES — JOHN FINN DISCOUNTS — DAVID JONES — COL. BUCHAN DISCOUNTS — DARIN LLOYD DISCOUNTS — GRACE BROS. — WALTONS in še mnoge druge trgovine širom Avstralije.

Če želite vedeti kaj več o naših izdelkih pišite (lahko tudi v slovenščini) na:

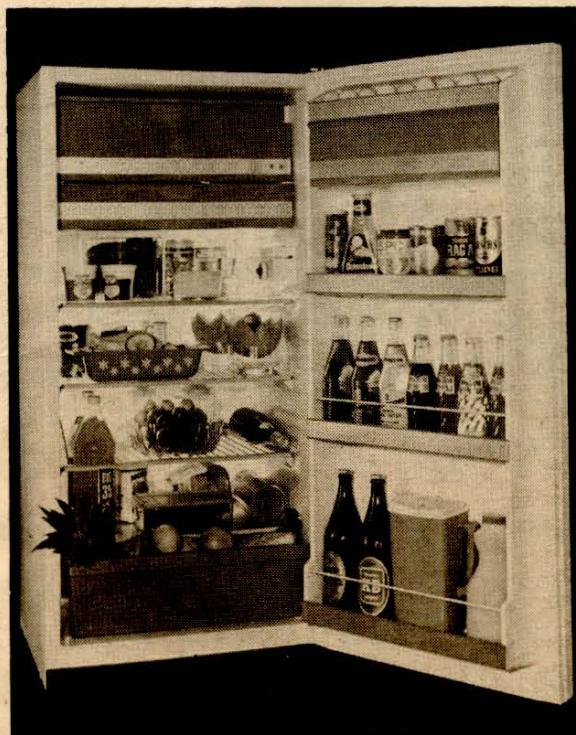
GORENJE INTERNATIONAL PTY. LTD.

P.O. Box 23, BALMAIN, N.S.W., 2041.

ali pa obiščite stalno razstavo naših izelkov na
202 HUME HIGHWAY, LANSVALE, N.S.W.

Izdelki GORENJE imajo popolno garancijo proti rji — prav tako jamčimo hitra popravla in nadomestitev delov.

NAŠA DOBRA IZDELAVA JE NAŠA NAJBOLJŠA REKLAMA — PRIPOROCITE NAŠE IZDELKE TUDI SVOJIM PRIJATELJEM!

ADRIATIC

TRADE & TOURIST CENTRE

Mi smo najbolj razširjena in izkušena turistična agencija za Slovenske rojake in ostale Jugoslovane v Avstraliji. Najdete nas skoro v vseh zveznih deželah, glavni urad pa imamo na:

**155 BATHURST STREET,
SYDNEY, N.S.W., 2000.**

Telefonske številke: 61-8101 ali 61-8140. Govorite lahko v slovenščini.

Naše podjetje ima veliko podružnico v **Newtownu** (Sydney) na 347 King Street, telefon: 516-1558
ali 516-1563,

Cabramatti in drugih večjih predmestijih.

V glavnem mestu Avstralije v **Canberra** nas zastopa

EGON KATNIK
P.O. Box 564,
QUEANBEYAN, N.S.W., 2620.
Telefon: 88-2630.

Rojaki v Melbourne nas lahko dobjijo v naši podružnici za Victorijo:

**ADRIATIC TRADE & TOURIST
CENTRE**

177 Collins Str.,
Melbourne, Vic., 3000.
Telefon: 63-7441.

Trdnjava Kalemegdan nad Beogradom

ADRIATIC — urejuje vse, kar je v zvezi s potovanjem, pa naj bo to po Avstraliji, v domovino ali iz domovine, ali v katero koli deželo na svetu.

MI IMAMO AGENCIJO ZA: QANTAS — JAT — JAL — LUFTHANSA — AIR CANADA in vse druge večje in manjše letalske in plovne družbe. Naše podjetje je član mednarodne potovalne agencije IATA.